

NEJLEPŠÍ / KNIHY / DĚTEM

Výběr z českých knih pro děti a mládež

2019/2020

Ilustrace na obálce: Michaela Kukovičová (vítězka soutěže o tvůrčí stipendium Nadace Miroslava Šaška 2019)

Partneři publikace:

Tato publikace vychází s laskavým přispěním Nadace Miroslava Šaška.

Katalogy projektu

NEJLEPŠÍ / KNIHY / DĚTEM

najdete také na stránkách

www.nejlepsiknihydetem.cz

www.facebook.com/NejlepsiKnihyDetem

ISBN 978-80-907020-5-9

ÚVODEM

Čte se v době koronavirové pandemie (a uzavřených restaurací, kin, divadel či stadionů) častěji? Tráví lidé čas, který „získali“, protože nemohou cestovat, sportovat či slavit, u knih? Čtou děti více, když nemohou do školy? Nebo si všechn ten nečekaný prostor zabrala stále atraktivnější a lákavější digitální média a televize? Žádná čísla o změnách chování českých (ale ani zahraničních) čtenářů zatím nejsou k dispozici, lidé se zajímají především o statistiky nakažených. Nicméně v duchu rčení o tom, že každá krize je zároveň i šancí, budme optimisty a doufejme, že knihy alespoň dočasně najdou více velkých i malých čtenářů, kteří zůstali doma.

Uzavření knihkupectví v březnu a dubnu sice zastavilo vydávání knižních novinek, ale jen načas a během podzimní sezóny se většina titulů se zpožděním na knižní pulty dostává. Zatím (psáno začátkem října) ještě přetlak není výrazně patrný, ale lze předpokládat, že během předvánočních týdnů se knihkupectví zaplní novinkami ještě více než dříve. I proto trojice lidí, kteří se literaturou zabývají profesionálně (a tudíž pravidelně a se znalostí kontextu), připravila další katalog, jenž by měl dětem, rodičům i pedagogům usnadnit výběr z aktuální nabídky.

Domníváme se, že šestatřicet titulů v našem výběru je vzorek reprezentativní a pestrý, kvalitativně nijak nezaostávající za výběry předchozích let. Nacházejí se zde sbírky poezie, pohádky, příběhy dětí, fantasy i sci-fi, dobrodružné příběhy i encyklopedie a jiné naučné publikace. Tak trochu proti očekávání jsme se rozhodli zařadit také knihu, která může být užitečná nejen studentům posledních ročníků základních a středních škol, ale také jejich rodičům a učitelům. Publikace Michala Černého nazvaná *Život online* je totiž záslužným, informačně hutným, a přitom srozumitelně podaným výkladem výhod a nebezpečí, s nimiž se lze sethnout v kyberprostoru, kde všichni (a starší děti a mládež zejména) trávíme mnohem více času než ještě před několika málo lety. A pandemie nevyzpytatelné nemoci s nepoetickým názvem Covid-19 život uvnitř sociálních sítí ještě prodlužuje a zintenzivňuje.

Jinak ale ve výběru převažují tradiční motivy a kulisy: zvířata a příroda v hravě naučných, románových i poetických formách, příběhy pohádkové, humorné i napínavé, jazykové hříčky i syrové příběhy ze života, který se s některými dětmi (zde naštěstí jen literárními hrdiny) vskutku nemazlí.

Tvorba pro děti je v Česku v uplynulých zhruba patnácti letech po předchozím tápání na zřejmém vzestupu. Zahraňiči objevilo pozoruhodné české autorské knihy Petra Síse nebo Chrudoše Valouška, k poezii pro děti všech věkových kategorií se obracejí renomovaní básníci i mladší generace a dospívající dívky hltají zamilované příběhy svých vrstevnic. V posledních letech jako by si čeští tvůrci začali všimnat také skupiny trochu opomíjené, totiž starších kluků. Obavy z této věkové skupiny měly své opodstatnění: zatímco jejich rodiče vyrůstali v období reálného socialismu, kdy verneovky a mayovky patřily k málo možnostem, jak zažít velká exotická dobrodružství, v současnosti se kluci v tomto věku baví hlavně u počítačových her či televizních seriálů, a když už vezmou do ruky knihu, obvykle jde o globálně populární fantasy nebo sci-fi anglosaského autora.

Nečekaný úspěch zatím dvoudílné série *Prašina* od Vojtěcha Matochy i vřelé kritické a čtenářské přijetí „terezínských“ próz Františka Tichého však ukazují, že když český spisovatel (nebo spisovatelka) přijde s dobře zkomponovaným příběhem (a je jedno, jestli se v něm vyskytují zázraky vědy a techniky, magie anebo jen všedního života) a napínavým dějem s výraznými postavami, čtenáře-kluky může pro literaturu znovu získat. V letošním výběru máme hned pět takových titulů: robinsonádu mezi dinosaury *Expedice badatele Věnceslava Brábka* Jana Sováka, promyšlenou, dynamickou a ve všech směrech „velkou“ sci-fi *Já, Finis* Václava Dvořáka, parodický Nikkarinův fantasy komiks *Super Spellsword Sága*, příběh z městských ulic *Parkourista*, v němž Eva Dolejšová nepozorovaně těží z odkazu Jaroslava Foglara, či nový román již zmíněného Františka Tichého *Labyrint nedokončených setkání*.

Přes všechna úskalí současné situace doma i ve světě je dobré hledět do budoucna s optimismem. Česká literatura produkuje zajímavé, nápadité a přitažlivé texty pro děti i dospívající. Doufejme, že si najdou nadšené čtenáře.

Za autory katalogu **Pavel Mandys**

PETR BORKOVEC

UČCI, KTERÉ ZTRÁCÍME

Ilustrovala Petra Josefína Stibitzová
Praha, Meander 2020, 18 nečíslovaných stran
ISBN 978-80-7558-134-1
věk **3+**

Básně o ztracených věcech půvabně ukrývají i ztracené knihy dětství. Všechny, kdo si lepoporelo čtou nebo předčítají, rozněžní básní o medvědo-vi Flóra (Daisy Mrázkové) nebo o ztracené kudle v lese skrývajícím rébus pro čtenáře: „To je tak strašný, když pomyslím, že moje kudla leží sama v lese. Že kolem laně chodí pít a ve tmě roste kapradí – a ona se tam hrůzou třese!“ Těmto iniciačním nožičkům–rybičkám totiž Petr Borkovec věnuje své lepoporelo uzavírající pomyslnou trilogii „věci“. Ale nejen jím, sledujeme povzdech nad mnoha ztracenými sponkami a deštníky, tetelíme se v kanceláři Ztrát & nálezů nad příběhem objevené staré náušnice a dědečkovy hole, pro kterou si přišla jeho vnučka. Pak básník předestře personifikovaný smutek gumičky, která utopena v kaluži již nesváže holčičce voňavé vlasy, a občas povzdychne nad věcmi, které se nám vracejí a přitom dělají „obličej kyselý“ a my třeba za nimi občas smutníme.

Petr Borkovec (1970) působil jako redaktor *Literárních novin*, revue *Souvislosti* a překladatel z ruštiny. S nakladatelstvím a kavárnou Fra organizuje autorská čtení. Za ranou básnickou sbírku *Ochoz* (1994) získal Cenu Jiřího

Ortena. Jeho přírodní a křesťansky orientovaná lyrika (*Mezi oknem, stolem a postelí*, *Polní práce*, *Needle-book*) pozoruje míjení a míhání našich všedních existencí. Nejmenší čtenáře poprvé oslovil veršovaným lepoporelem *Všechno je to na zahradě* (2012). V dalším konceptuálním lepoporelu *O čem sní* (2016) společně s Andreou Tachezy zkoumá osvobozující prožitek za zavřenými víčky.

Petra Josefína Stibitzová (1988) absolvovala ateliér ilustrace a grafiky na pražské VŠUP. Kreslila trojdílný komiks *Mor* (2016–2017) Milady Mašíkové a *Pajasan* (2016) Vratislava Brabence. Invenčně ilustrovala pohádkové ptačí knihy Emmy Pecháčkové *Holub Kolumb* (2013) a *Holub Pírko* (2019). Mimo to ilustruje pracovní sešity pro nakladatelství Cesta domů, vytváří plakáty a doprovodné tisky.

ANETA FRANTIŠKA HOLASOVÁ

MOTÝL, KTERÝ NEUMĚL LÉTAT

Ilustrovala Aneta Františka Holasová
Praha, Albatros 2019, 12 nečíslovaných stran
ISBN 978-80-00-05199-4
věk **3+**

Ani další literárně-výtvarný počín úspěšné ilustrátorky Anety F. Holasové neopouští svět hmyzu a nerezignuje na poučení. Skládané lepoporelo v pouzdru poeticky oslavuje životní cyklus a prospěšnost bource morušového. Vypráví pohádku o splněném snu o létání a podává výklad o původu hedvábí. Příběh titulního motýla sledujeme výhradně z jeho perspektivy – je to on sám, kdo promlouvá ke kamarádům a vysvětlí, jak se z vajíček líhnou housenky a jak se z jejich kokonů odmotává jemné vlákno. Také svět, v němž žije, vnímáme skrze hravé ilustrace jeho optikou: listy morušovníku tvoří málem neproniknutelnou džungli, hedvábná látka na balon působí jako rozvinutá plachta. Holasová má přirozený cit pro barvy a proporce, motýly i housenky portrétuje s nebývalým vtipem a citem pro trefný detail a dynamické scény.

Aneta Františka Holasová (1985) absolvovala Střední průmyslovou školu grafickou v Praze. Ještě během studia ilustrace a grafiky na Fakultě designu a umění Ladislava Sutnara ZČU v Plzni debutovala autorskou knihou *Lumír včelaří* (2013), která byla přeložena do několika jazyků a autorce vynesla nominaci na Zlatou stuhu. Vedle vlastních autorských publikací

s protagonisty z říše hmyzu (*Pohádka o Ipsíkovi*, 2016) ilustrovala řadu příběhů pro děti, např. *Kde domov můj: Příběh hymny* (2018), *Tonča a krasojezdec* (2019) Robina Krále či knihy Jiřího Kahouna *Zvířátka z malinové paseky* (nové vydání z roku 2019) a *Medvídek Popo* (2019).

JAROSLAV KOVANDA

LILLY, LETÍ ROGALO!

Ilustrovala Nikola Hoření
Praha, Meander 2019, 48 stran
ISBN 978-80-7558-129-7
věk 4+

Velkoformátová kniha kombinuje historky pana Kovandy, vyprávěné psu Lilly Marlén, s jeho básněmi. Bogdan Trojak knihu na obálce nabízí k zakousnutí – „je totiž plná lahodného, poetického morku“ – a má zaručenou pravdu. Před čtenářii defilují v delších i kratších příbězích psi různých jmen, ras a zbarvení, kteří doprovázeli autora od jeho raného dětství až do současných dnů. Někdy to byly jen krátké chvíle se psem nalezencem, o kterého se přihlásil jeho pán, další, jako jezevčík Sam, strávili s básníkem pořádný kus života až do svých posledních psích dnů. Závěrečná část je věnována samotné Lilly Marlén, kterou autor venčí již rodině svého vnuka. Básně nám leccos prozradí o autorových snech, o jeho pochopení pro celou svou psí smečku, a také naladí na poetické obrazy Zlína. Výraznou barevností oplývají komiksově laděné ilustrace Nikoly Hoření, zachycující psy a lidská setkání v kontrastu s básněmi, které jsou otištěny na bílém podkladu.

Jaroslav Kovanda (1941), básník a malíř, pracoval jako učitel, korektor v tiskárně, kulisák a topič. V letech 1997–2006 redigoval časopis pro současnou poezii *Psí víno*. Výbor Kovandovy poezie z let 1969–2004 vyšel

pod názvem *Žádný žebř* (2005) a další jeho sbírky nesou názvy *Výlet na Kost* (2007) a *Jákobův dvoják* (2013). Napsal prózu s autobiografickými prvky *Pulec šavlozubý, reportáž psaná na zahrádce* (2009) a román *Gumový betlém, fiktivní kronika jedné rodiny* (2010). Kovandu jako malíře, sochaře i spisovatele představuje katalog *Muž v trojobalu* (2011).

Nikola Hoření (1989) na VŠUP absolvovala ateliér ilustrace a grafiky. V roce 2012 výtvarně doprovodila poetickou knížku *Tati, tobě přeskočilo* Williama Saroyana. Nápaditě ilustrovala soubor bajek Radka Malého *Příhody matky Přírody* (2015, 2019) a švédskou trilogii Barbro Lindgrenové *Tajné bratrstvo I–III* (2016–2018). V loňském roce ilustrovala hravou báseň *Cirkus Bruno* Jaroslava Kovandy.

IVAN BINAR

SLONEČEK MALEJ VE SVĚTĚ ŠIRÉM

Ilustrovala Eva Šýkorová-Pekárková
Praha, Práh 2019, 64 stran
ISBN 978-80-7252-795-3
věk 5+

Ivan Binar v předmluvě knihy hrozí, že tato kniha pro děti je jeho poslední; vnoučata mu vyrostla a nemá komu vyprávět. V nové pohádce se neohrožený sloneček Malej, „vyklubaný v porcelánu“, skamarádí s Kubíkem ze 4. třídy a kocourem Floriánem a zažijí jedno velké dobrodružství se zakukleným zlodějem. Jak dopadne a jak se rozvine, je překvapením, prozradíme jen, že se sloneček vydá na daleké cesty a že se klukovský hrdina s kocourem dočkají tolik vysněného hasičského zásahu. Jejich přáním je totiž pracovat v hasičárně. Příběh si pohrává s češtinou ve všech jejích formách, počínaje ústředním úslovím „slon v porcelánu“ nebo zkratkou MaT, poukazující na zcela zaměstnané rodiče, jejichž úspěchaný život se naštěstí také nakonec změní. Ilustrací doprovod Eva Šýkorová-Pekárková se naopak nezměnil, je stálý ve svém komickém nasazení a vtipné rozevláté kresbě.

Ivan Binar (1942), absolvent Pedagogického institutu v Ostravě, krátce pracoval jako učitel. Za normalizace byl nucen odejít do exilu, působil v německé redakci *Rádía Svobodná Evropa*. Dětem věnoval hned svoji prvotinu (*Knižka o tom, jak pan Bouda s cirkusem se světem loudá*, 1969). Po

návratu do vlasti vydal několik knih pohádek, např. *S kouzelníkem do světa* (1997), *Bibiana píská na prsty* (2009), *Bořivoj a blecha Fló* (2014). V návaznosti na předválečnou tradici autorské pohádky vyhledává posuny folklorních látek, jazykový humor a rád se zabývá i v nonsensovém pábení.

Eva Šýkorová-Pekárková (1958) absolvovala pražskou VŠUP v ateliéru filmové a televizní grafiky Miloslava Jágra. Věnuje se především knižní ilustraci, animovanému filmu a spolupracuje s dětskými časopisy. Vytvořila výtvarnou podobu knižních a večerníčkových sérií *Inspektor Foušek na stopě* Hany Lamkové (knižně 2012) a *Králík Fiala* Ivana Binara (knižně 2011). Výtvarný rukopis ji dále předurčuje k ilustraci komických příběhů, mj. *Bílé paní na hlídání* (2010) Pavla Brycze, hravých veršů Miloše Kratochvíla *Pes nám spadla* (2012) nebo *Policejního křečka* (2013) Daniely Krolupperové.

NOEMI CUPALOVÁ

ZVÍŘE, KTERÉ NEJÍ VIDĚT

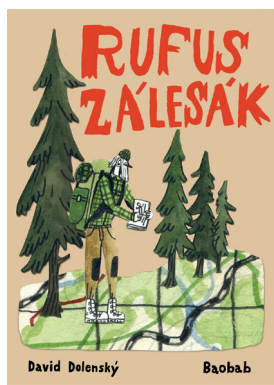
Ilustrovala Marie Urbánková
Praha, Běžiliška 2020, 60 stran
ISBN 978-80-88360-02-5
věk 6+

Kdo se v předškolním věku minul s americkým kultovním dílem *Tam, kde žijí divočiny* Maurice Sendaka nebo s *Modrým potouchem* Miloše Kratochvíla, může si napravit čtenářskou reputaci se *Zvířetem, které není vidět* – a k osvědčené klasice se pak rád vrátí. Myšlenková svoboda, křehká fantazie a nonsens otevírají cestu k sebepoznání. Třeba je to s neposlušnými dětmi jinak, než se zdá seriózním dospělákům. O školačce Míne se nedozvíme, jestli má sourozence nebo nějakého domácího mazlíčka. Pro ni je vším její milované Zvíře, chlupaté, náladové, rozverně, Zvíře, které mění barvy, a přitom vůbec není vidět, žije jen v jejích představách a stále ji věrně provází, ať už jde do školy, na výlet nebo k zubaři. Škádli Mínu a pošťuchuje ji, obveseluje svými rýmovačkami, nechává ji zažít radost i strach. Originální příběh o dětských emocích a síle přátelství určený prvočtenářům citlivě a se suverenitou sobě vlastní ilustrovala s pomocí nůžek a barevného papíru Marie Urbánková.

Noemi Cupalová (1990) studovala tvůrčí psaní na Literární akademii Josefa Škvoreckého, než se zaměřila na volnočasovou a školní práci s dětmi. Spolupracuje s lokálními periodiky,

pro nakladatelství Modrý slon napsala několik tzv. osobních knih (*Prachové pohádky*, *Ztracení loupežníci*, *Kapitánem pirátů*), univerzálních příběhů, do kterých se dosazují jména protagonistů shodná se jmény obdarovaných dětských čtenářů. Knížka prvního čtení *Zvíře, které není vidět* je jejím literárním debutem.

Marie Urbánková (1995) studuje v ateliéru filmové a televizní grafiky na VŠUP v Praze. Věnuje se tvorbě loutkových filmů, jako výtvarnice dlouhodobě spolupracuje s časopisem *Raketa*. Ilustrovala pohádkový příběh z cukrárny *Tajemství za sněhový knírkem* (2017) Milady Rezkové, veršovaný miniatlas dopravních prostředků *Jedééém* (2018) Ester Staré či nejnověji knihu svérázných pohádek vyprávěných tatínkem nazvanou *Táta a princezna Rozárka* (2020) Jana Jirků.

DAVID DOLENSKÝ

RUFUS ZÁLESÁK

Ilustroval David Dolenský
Praha, Baobab 2020, 44 stran
ISBN 978-80-7515-112-4
věk 6+

Svou lásku k přírodě, zejména v rodném Podkrkonoší, i mnohaleté zkušenosti oddílového vedoucího zúročil výtvarník David Dolenský ve své absolventské práci a následně ji graficky upravil ke knižnímu vydání. Cit pro osobitý detail a vypravěčskou zkratku náležitě uplatnil jak v obrazové, tak textové složce své útlé autorské prvotiny. Minimalistický příběh sympatického titulního protagonisty, svérázného zálesáka neurčitého věku s neodmyslitelnými prototypickými atributy, jako je plnovous, kostkovaná košile, ruksak a dýmka, si vystačí s popisem příprav na víkend strávený v lese a uklidňující pobyt v přírodě pořádný kus za městem. Hlavní slovo přitom mají kresby prezentující nejen Rufusovy sbírky nožů či dary lesa, které pravý znalec jen tak nemine (věděli jste, že Krakonošův vous patří do polévky?), ale i náladové scénérie přírodní idylly (třeba v kempu Havraní zátoka) či výklady o ohni, troudu nebo úpravě vody. Ačkoli se zdá tato originální příručka malého skauta v prvním plánu především poučná, ani v nejmenším nerezignuje na humornou nadsázku a celá voní lesem.

David Dolenský (1993) absolvoval VOŠ Václava Hollara v Praze, obor interaktivní grafika, a poté ateliér

ilustrace a grafiky na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. Profesní zkušenosti sbíral na stážích v Birminghamu a v Berlíně. Tvoří plakáty, ilustrace do časopisů a volné grafiky. Ilustroval dvě knihy Lukáše Csicselyho, dětský příběh o strašidle nazvaný *Čmuk* (2018) a grotesku o pomíjivosti s výmluvným titulem *Životaběh* (2019).

JIŘÍ DVOŘÁK

SLUNEČNICE ANEB RUKOVĚŤ MALÉHO ZAHRADNÍKA

Ilustrovala Klára Zahrádková
Praha, Baobab 2020, 72 stran
ISBN 978-80-7515-110-0
věk **6+**

Útlá žlutá kniha s názvem rostliny otáčející se za sluncem zasvěcuje do tajů zahradničení. Na cestě do zahrady doprovázejí malé čtenáře Max s Agátou a jejich babičkou, kteří si vyprávějí o celoročním pěstování květin a plodů. Poutavý příběh od semínka slunečnice k jejímu květu je obohacen pastelovými ilustracemi s radami, jak si leccos vypěstovat nebo jak získat poznatky z botanického zákoutí. Upomíná na *Zahradníkův rok* Karla Čapka s jeho kresbami, neubráníme se pak přiznání určité inspirace, ale jen nepatrné. Stejně jako své předchozí botanické encyklopedie dokázal Jiří Dvořák i tuto vybavit překvapivými detaily a hádankami, které menší čtenáře snadno zaujmou. Zase tolik se od čapkovských let nezměnilo, zahrádku si můžeme vytvořit i v naší době a zažít chvíle radosti s dozrálými plody.

Jiří Dvořák (1970) vystudoval Českou zemědělskou univerzitu v Praze a pracuje jako šéfredaktor časopisu *Naše krásná zahrada*. Vydal mimo jiné knihy *Slepice a televize* (2003), *Zpátky do Afriky!* (2005), vynalézavé encyklopedie *Rostlinopis* (s ilustracemi Alžběty Skálové, Zlatá stuha 2013) a *Havětník* (2015, ilustrace Daniela Olejníkové). Jeho titul *Bydlíme! Podivuhodné příběhy lidí a zvířat* (2018,

opět s ilustracemi Daniely Olejníkové), v němž zobrazuje příběhy lidí a zvířat v jejich překvapivých symbiózách, získal ocenění Nejkrásnější česká kniha pro děti.

Klára Zahrádková (1990) absolvovala studium ilustrace a grafiky na VŠUP s roční stáží na UDK v Berlíně v ateliéru Henninga Wagenbretha. Věnuje se ilustraci a grafickému designu. Jako grafická spolupracuje s českou experimentální hudební scénou. Spolu s Alžbětou Zemanovou, Jakubem Plachým a Zuzanou Bramborovou vedou Xao – knihkupectví a galerii se zaměřením na obrazovou knihu a komiks. Vydala autorskou knihu *Kůň a had* (2017).

MILOŠ KRATOCHVÍL

PROČ NEHRAJE KING KONG PING-PONG?

Ilustroval Milan Starý
Praha, Triton 2019, 108 stran
ISBN 978-80-7553-737-9
věk **6+**

Miloš Kratochvíl se v této sbírce, jejíž název napovídá průzračnou jazykovou hravostí a téměř potouchlost, vrací k poezii všedního dne pro děti menší i ty větší. Veršuje o lidských slabostech i obavách, zvířatech, o veselí v rodině a ve škole, prvních láskách a nezapomíná na smsky, které naše ratolesti doprovázejí v každém okamžiku. Občas se autorovy básně blíží k nonsensu („Myslím si, že kakabus nemá řídit autobus“), připomínají zlidovělá říkadla s aktuálním podtextem („Skákal pes přes oves, teď má těžkou depku, na polích sejour dnes jenom samou řepku.“), ve vážnějším tónu se soustředí na dospělost, ale s myšlenkou na dítě v nás (báseň *Jednou*). Kratochvílovy básně jsou blízké současným potřebám dětí v souladu s krédem, že smích je ozdravnou nutností lidského bytí. Knihu doprovázejí kresby Milana Starého, v nichž není nouze o detaily jdoucí za básně a zdárně rozvíjejí i vtipnou nadsázku.

Miloš Kratochvíl (1948) studoval žurnalistiku na UK, píše pro dětské televizní pořady. Realizoval četné scénáře k pohádkám a seriálům (*Čaroděj z nafukovacího stromu*, knižně 2008), podílel se na dětském TV pořadu *Kouzelná školka* (*Františkova velká kniha pohádek*, 2007). V pohádkové knize

Modrý Potouch (2010, 2019) vystupují zvláštní bytosti s trumpetkovým „našeptávadlem“, pro menší děti napsal vážnější fantasy o počítačové závislosti *Zajatci stříbrného slunce* (2015). Oblibu čtenářů si získala humorná pentalogie *Pachatelé dobrých skutků* (2009–2012). Jeho verše pro děti najdeme také v knížce *Potkal kočkodán kočkonora* (2000) nebo ve výběru *Pes nám spadla* (2012).

Milan Starý (1970) po absolvování češtiny a výtvarné výchovy na PedF UK působil jako pedagog a ilustrátor. Spoluorganizuje se svou ženou Ester Starou čtenářské a výtvarné dílny a ilustruje její interaktivní a didakticky zaměřené tituly (*Dům za mlhou*, 2013, 2019, *Když myšky šeptají*, 2018 aj.). V pentalogii Miloše Kratochvíla *Pachatelé dobrých skutků* (2009–2012) vtiskl výtvarnou podobu populární dvojici dětských hrdinů.

RADEK MALÝ

DLOUHÁ NOC MUZEJNÍ MYŠI

Ilustroval Filip Pošivač
Praha, Národní muzeum 2020, 48
nečíslovaných stran
ISBN 978-80-7036-631-8
věk **6+**

Umělecký hold monumentálnímu Národnímu muzeu vzdává svými nápaditými velkoformátovými kolážemi ilustrátor Filip Pošivač. Nebál se suverénně zkombinovat řadu výtvarných technik (mj. akvarel, kresbu tužkou, rozmývací pastelky, lepená koláž z výstřižků) a vtiskl tak originální tvář jednoduchému příběhu o noční „roadmovie“ po věhlasné státní instituci. Nerovný boj hladového holuba Emila a jeho protřelé partačky myši Elvíry s neohroženým nočním hlídačem panem Jonákem literárně ztvárnil zkušený básník Radek Malý. Napínavé vyprávění tradičního stříhu oživuje vtipnou slovní hříčkou či školometským výkladem vzdělané myši průvodkyně. Mezi potyčkami s kyji a palcáty či šarvátkami v renesanční zbroji se tak čtenáři dobrodružného příběhu jaksí mimochodem dozvědí, kdy bylo Muzeum Království českého založeno, kdo projektoval impozantní historickou budovu i v jakém patře hledat dioráma devonského korálového útesu od Koněprus.

Radek Malý (1977) vystudoval bohemistiku a germanistiku na FF UP v Olomouci. Pedagogicky působí na FSV UK a na své alma mater, překládá německy psanou poezii, též pro děti. Je držitelem dvou ocenění Magnesia

Litera (za básnickou sbírku *Větrní – Zcestné verše*, 2005, a za melancholicky laděnou básnickou knihu pro děti *Listonoš vítr*, 2011, s ilustracemi Pavla Čecha, čestná listina IBBY). Překladů a také divadelní dramatizace se dočkala podzimní lyrická pohádka *František z kaštanu, Anežka ze slunečnic* (2006 a 2017, s ilustracemi Galiny Miklínové). V souboru *Kam až smí smích* (2009) zúročil své básně a říkadla pro školní čítanky.

Filip Pošivač (1986) po studiu na pražské VŠUP, obor filmová a televizní grafika, pracuje jako režisér a výtvarník animovaných filmů. Jeho knižním ilustracím dominují kresba a koláže, v nichž často kombinuje různé materiály (papír, textil). Zaujal tvůrčí svobodou, s jakou ilustroval mýty tchajwanských domorodců pro nakladatelství Argo (*Pomsta hadů*, 2010). Citlivými a detailními akvarely vizualizoval básnické leporelo Petra Borkovce *Všechno je to na zahradě* (2013). Ilustrace velkoformátové knihy pro děti *Tuba Tatubahn* (2015) Jany Šrámkové mu vynesly Zlatou stuhu a čestnou listinu IBBY (2018).

JAN NEJEDLÝ

HOROROVÁ ČÍTANKA

Ilustroval Jaromír Plachý
Praha, Meander 2019, 136 stran
ISBN 978-80-7558-078-8
věk **6+**

Krvavé koleno, černá ruka, ožvlé mrtvoly, pánové s bonbony a zešilevší rodiče. Ale také pískoviště, v němž se utopí všechny děti, vraždící kolotoč nebo autobus, který veze zdravé lidi do blázince. V další sbírce současné lidové slovesnosti se Jan Nejedlý zaměřuje na novodobé povídky a báchorky, které si děti (a jejich rodiče) vymýšlejí pro sourozence a kamarády. Někdy jde o veselé příběhy, jindy o čisté horory s tragickými konci, ale většinou vždy s humornými prvky. Krátké anekdoty postupně vystřídají delší útvary, někdy vygradované do situací groteskních i hrozivých zároveň, jindy založené na banálních drobnostech, které ale mohou mít děsivý význam – zejména zvuky tajemných kroků, hlasů či třeba kapek, všelijaký šelest a šramot. Strašidelnou legraci pro děti všech věkových kategorií dobře doplňují rozjívené ilustrace Jaromíra Plachého, které v některých případech přecházejí do krátkých kreslených vtipů nebo komiksových stripů.

Jan Nejedlý (1971) absolvoval PedF UK a pracoval jako učitel a publicista, nyní vede měsíčník Rodina a škola. Zájem o surrealismus, patafyziku a spodní patra lidové tvořivosti vtělil do bestiáře městských mýtů *Nová*

pražská strašidla (2012) a do encyklopedií lidového humoru *Po práci legraci I–III* (s Jakubem Šofarem, 2016–2018). Školkový a školní humor shrnul do výborů *Mistr sportu skáče z dortu* (2014), *Malý humorista* (2016) a *Tři naháči na tryskáči* (2019), dále uspořádal výbor z tvorby surrealistického básníka Karla Šebka *Dívej se do tmy, je tak barevná* (1996) a antologii erotických textů *Jezdec na delfíně* (2005, s Radimem Kopáčem). Uplatňuje se i jako scenárista dadaistických klipů.

Jaromír Plachý (1986) studoval v ateliéru animace na VŠUP. Věnuje se tvorbě počítačových her, animací, ilustrací a komiksu. Pro studio Amanita Design vytvořil počítačové hry *Botanica* (2012) a *Chuchel* (2019), za něž získal řadu ocenění doma i v zahraničí. Za klip *Nunová tango* (2010) obdržel hlavní cenu na třeboňském Anifilmu a na turínském festivalu. Sérií stripů *Jiné světy* (2007–2011) a knihou komiksů *Kmen a jiné příběhy* (2007) upoutal porotce festivalu Komiksfest; surreálné stripy dvou geometrických kamarádů shrnul v publikaci *Koule a Krychle* (2010). Ilustroval také sbírku básní Daniely Fischerové *Tetovaná teta* (2015).

ESTER STARÁ

AŽ SE UCHO UTRHNE: 50 ILUSTROVANÝCH PŘÍSLOVÍ

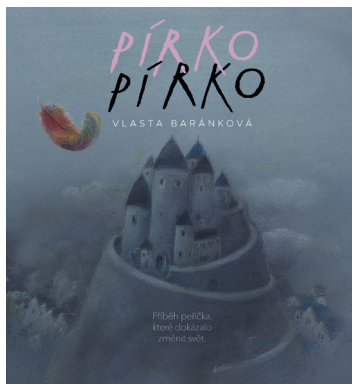
Ilustroval Milan Starý
Praha, Paseka 2019, 136 stran
ISBN 978-80-7432-930-2
věk **6+**

Do zlatého fondu generacemi prověřené jazykové zkušenosti sáhlo tvůrčí duo Ester Stará / Milan Starý. Vyhmatli na pět desítek přísloví, ke kterým připojili překlad v pěti jazycích (anglický, německý, španělský, francouzský, ruský) a překlad „obrazový“: význam nevysvětlují opisem, jako výkladový nástroj se osvědčují promyšlené, úsporně nakreslené a nadto zábavné komiksové stripy. Milan Starý nekompromisně zavrhl rádoby vtipnou, ale nic neříkající doslovnost, díky níž jsou přísloví tak přitažlivá. Jeho ilustrace skutečně vystihují smysl ustálených mravních naučení. Humorný efekt se často dostaví spontánně, je-li třeba přísloví „když kocour není doma, mají myši prě“ ilustrován minipříběhem z kurníku. Podobně pobaví scénka s medvědem nakupujícím u zajíce, když si chlupáč pořídí ve velikánské krabici zabalenou dětskou koloběžku. Ano, „nekupuj zajíce v pytli“. Tohle se bude hodit, až na předposlední stránce narazíte na kontrolní kvíz Poznáš přísloví? Zadání k otázce čísla 6 totiž zní: „Vyhýbej se nákupu divokého býložravce ve vaku z technické juty.“

Ester Stará (1969) vystudovala logopedii a speciální pedagogiku na PedF UK. Vedle řady publikací na podporu komunikačních dovedností

předškolních dětí (*Mařenka už říká Ř!*, 2012, *Poviš mi to?*, 2015) píše také pohádkové příběhy (nejnověji *Šedík a Bubi*, 2018, *Ó, ó, vajíčko!*, 2019) a poezii pro děti školního věku (*Každý bulí nad cibulí*, 2017), převážně je doprovázejí k interaktivitě vybízející ilustrace jejího manžela, výtvarníka Milana Starého. Patrně nejznámější je její pohádková knížka *Chrochtík a Kvikalka: Na cestě za blyskavým prasátkem* (2012, ilustrace Martina Matlovičová), která získala Zlatou stuhu za literární i výtvarné ztvárnění.

Milan Starý (1970) podrobněji na straně 7.

VLASTA BARÁNKOVÁ

PÍRKO

Praha, CPress 2020,
40 nečíslovaných stran
ISBN 978-80-264-3187-9
věk **7+**

Počátek autorské ilustrované knihy obepíná temnota a šed. Do ponuré říše krále Šedomura vlétl jednoho dne nádherný barevný pták; když se jej vojsko pokusilo zabít, neuspělo a po ptákově zůstalo jen jedno zářivé pírkó. Pohádka je propojena s mocnou silou dětí, které se odvážíly pírkó následovat, a nakonec i ostatním přinesly radost z celé škály barev. Autorka vysílá v závěru důležité poselství: Pozor, musíme být obezřetní, temnota a šed může zase přijít... Odvěký příběh boje se zlem a autoritářskou mocí (postava krále Šedomura vychází z dávných folklorních archetypů) rozvinula Vlasta Baránková prostřednictvím slov i obrazu. Vyprávění umocňuje malbami, jež se odvíjejí od šedivých tónů po projasněnou barevnost. Mezi ilustracemi vyniká působivý obraz údolí, nad nímž poletují barevná pírká. Kniha graficky zaujme i předšádkami, do nichž jsou vtlačena pírká na šedivém podkladě.

Vlasta Baránková (1943) absolvovala brněnskou SUPŠ, její kresby doprovázejí na stovku titulů. Ilustruje díla s folklorními náměty, současnou pohádkovou tvorbu i zahraniční autory pro švýcarské nakladatelství Bohem Press. Z folklorních souborů jmenujme *Český špalíček* (2006,

2016, editorka Milada Motlová) nebo *O Kubovi, Barušce a sedmi loupežnících* Milady Motlové (2008). Harmónickou náladou malby se vyznačují také ilustrace k seriálu Ireny Gálové o holčičce *Lískulce* (1996–2008). Ilustrovala jednotlivé zpěvníky Zdeňka Svěráka a Jaroslava Uhlíře *Jaké je to asi v Čudu?* (2003), *Když se zamiluje kůň* (2004), *Mám v hlavě myš Lenku* (2006) a *Když je pěkné počasí* (2011), souborně *Dětem* (2013).

PETR BORKOVEC

KAŽDÁ VĚC MÁ NĚCO SPOLEČNÉHO SE ŠTĚSTÍM

Ilustroval Martin Krkošek
Praha, Běžíliška 2019, 50 nečíslovaných stran
ISBN 978-80-907052-7-2
věk **7+**

Náznačky živých tvorů a neživých předmětů, jež jsou zde stále přítomny svými otisky, barvami, vůněmi, přelévá Petr Borkovec do své sbírky básní pro děti všech věkových kategorií. Je svébytným pokračováním leporela *Věci našeho života* (2017) představujícím básnické miniatury propojené s každodenními niternými příběhy a vzpomínkami. Vystavávají před námi subtilní scenerie půdních vetříchů věcí, chvíle u večerního jídla, doprovázené chlapeckými sny, nebo uspávaní v rozličných veršovaných útvarech, užívajících folklórní motivy, fragmenty rozhovorů a jazykové hříčky. Neobvyklé básnicko přemítání si dopřáváme v širokém generačním souznění a vcelku se můžeme kochat ilustracemi Martina Krkoška, vyjevujícími ve vši vážnosti panorama básnickova rodiště Louňovic pod Bláníkem (i s jeho chlapeckým portrétem), ale také vtipně glosujícími hravá říkadla. Básnická sbírka byla nominována na Magnesii Literu a dostala Zlatou stuhu (2020) v kategorii beletrie pro děti.

Petr Borkovec (1970) podrobněji na straně 4.

Martin Krkošek (1979) studoval knižní ilustraci v ateliéru Jiřího Šalamouna

a Juraje Horvátha a v ateliéru animovaného filmu Jiřího Barty na VŠUP. V roce 2007 absolvoval stáž v ateliéru grafiky u Jiřího Lindovského na AVU a v roce 2011 byl dobrovolníkem v tvůrčí laboratoři Stanica Žilina-Záriečie, s níž spolupracuje dodnes. Založil grafickou dílnu *Uutěrky*, kde spolu s ženou Pavlou vytváří sítotisky a malonákladové knižní tituly. Žije a pracuje v Lietavské Lúčce. Vtipnou příručku o vyjmenovaných slovech Daniely Kalinové *Proč chtěl ptakopysk do Solopisk aneb Výbraná slova pro vybíravé děti* (2016) doprovodil nápaditými ilustracemi.

MONIKA GOLASOVSKÁ

BYLINKÁŘ: PŘÍRODNÍ KOUZLA NAŠÍ BABIČKY

Ilustrovala Aneta Františka Holasová
Praha, Labyrint 2019, 128 stran
ISBN 978-80-86803-57-9
věk **7+**

Moudrá a laskavá bylinkářka Kytička si vede zápisník, do kterého zaznamenává nejen své znalosti o léčivých rostlinách, ale zároveň radí, jak vyrobit hmyzí domeček a čím si zásobit domácí lékárnu. Až přijdou Vánoce, bude mít pro vnučky dárek. Zkušená fytoterapeutka Monika Golasovská sestavila moderní, vizuálně atraktivní atlas léčivek doplněný o praktický receptář. Fakta citlivě zakomponovala do příběhu, v němž babička provází své vnučky Kačenku a Adélku celým rokem a učí je rozumět přírodě, rozeznávat bylinky a správně je sbírat, skladovat, zpracovávat i náležitě užívat. Vlídny tón převážně věcného textu se skvěle doplňuje s rozvernými, snovými ilustracemi Anety F. Holasové, která stvořila pohádkové idylický svět kouzelné přírody, obývaný třemi křehkými ženskými bytostmi v šatech z okvětních plátek. Holasové nechybí cit pro kompozici a náladu celostránkových scenerií, přitom nepodceňuje hravý a humorný detail.

Monika Golasovská (1973) studovala tradiční čínskou medicínu na institutu TČM v Brně a v rámci měsíční stáže též na univerzitě a na klinice v čínském Tianjinu. Poskytuje poradenství v oblasti fytoterapie, pořádá kurzy pro děti i dospělé. Založila Bylinkovou

terapii v Praze a na Kokořínsku. Ilustrovaný *Bylinkář* je její první knihou, vydanou ve spolupráci s nakladatelstvím Labyrint a okruhem tvůrců časopisu Raketa.

Aneta Františka Holasová (1985) podrobněji na straně 4.

MILADA REZKOVÁ – JAN ŠRÁMEK & VERONIKA VILKOVÁ

TO JE METRO, ČEČE!

Ilustrovali Jan Šrámek a Veronika Vilková
Praha, Paseka 2019, 168 stran
ISBN 978-80-7432-944-9
věk 7+

Těžko u nás najdete člověka, který by navštívil Prahu a nejel přitom metrem: jinde v Česku totiž podzemní dráhu nenajdete. *To je metro, čeče!* poučí v klasické příběhové lince – skrze rozprávění mezi dědečkem a vnukem – nejen o tom, jak metro jezdí a jaké má technické parametry, ale také jaká skrývá „tajemství“. Je v tom kus dobrodružství, dostat se v noci do podzemních prostor a prohlédnout si zázemí v době, kdy metro nejedí a Pražané spí. Karlův dědeček totiž zažil stavbu metra od prvního výkopu a dlouho jezdil jako strojvůdce. Po výtvarné stránce vypadá kniha nenápadně, ale čím více si ji prohlídíte, oceníte přesnou infografiku k jednotlivým kapitolám a vektorové kresby. Váže se nejen k historii českého metra a světových podzemních drah, ale i k současnému každodennímu cvrkotu v pražském podzemí, jež zase ozvláštňují akvarelové ilustrace. Kniha byla oceněna jako Nejkrásnější česká kniha roku pro děti a mládež a dostala se do výběru oceněných knih 2020 na veletrhu v Boloni.

Milada Rezková (1979) vystudovala obor jazyková a literární kultura na PedF Univerzity Hradec Králové. Ve spolupráci s výtvarníkem Lukášem Urbánkem vytvořila obrazové knihy

Doktor Racek jede na prázdniny (2008), *Doktor Racek na horách* (2009) a *Babočky* (2010). Přispívá do časopisu *Raketa*. V dobrodružné koláži *Hurá na kajak!* (2013, Zlatá stuha za výtvarný počín roku) hravě uctilí osobnost českého fotografa Ladislava Sitenského.

Jan Šrámek (1983) studoval v Ate-liéru intermédií na brněnské FaVU VUT. S Pavlem Ryškou založil webový projekt *Padesatky.info*, který se zabývá výzkumem československé vizuální kultury 50. let 20. století. Je spoluautorem a ilustrátorem publikací *Zvláštní okolnosti ve veřejném prostoru* (s Janou Kořínkovou, 2016), *Pionýři a roboti: československá ilustrace a vizuální kultura 1950–1970* (s Pavlem Ryškou, 2016).

Veronika Vilková (1985) vystudovala multimédia na brněnské FaVU a během studií absolvovala stáž na Iceland Academy of Arts v Reykjavíku. Věnuje se především akvarelové malbě, ilustrovala řadu knih, mezi jinými sbírku pro děti Jana Zahradníčka *Ježíškova košilka* (2017). Nyní ve spolupráci s Galerii výtvarného umění v Hodoníně připravuje publikaci o modrotisku.

TEREZA PAŘÍZKOVÁ

STELA A 16 HUSKYŮ

Ilustrovala Ivona Knechtlová
Praha, Pikola 2019, 96 stran
ISBN 978-80-7617-756-7
věk 7+

Stela z pohádkových Osmihorek je dcerou odvážného mašéra, který si se svou svědomitě trénovanou smečkou sibiřských huskyů troufne na nejnáročnější závod psích spřežení. Cesta na Aljašku se tak stane i originálním dárkem ke Steliny desátým narozeninám. Příběh výjimečné rodiny poutavě líčí sama titulní hrdinka, která svými zážitky čtenářům přirozeně zprostředkuje také řadu věcných informací o Aljašce a unikátním psím sportu. Vyprávění odráží i harmonické rodinné vztahy a příkladné životní postoje, jako je respekt k přírodě a jinakosti. Bohaté ilustrace v podobě celostránkových i mnoha drobnějších kolorovaných kreseb podtrhují vřelost příběhu. Mimořádně potěší především zdařilé, emotivní portréty všech čtyřnohých členů rodiny a náladové scenerie ze zasněžených plání.

Tereza Pařízková (1987) vystudovala scenáristiku a dramaturgii na pražské FAMU. Provozuje literární agenturu Twinkle Books Agency a knihupectví Zlatá velryba, zaměřené na současnou kvalitní literární produkci pro děti. Jako autorka knižně debutovala v roce 2018 dvoudílnou sérií o Městečku Lážoplážno: *Zlatá velryba* a *Křáp Pařát*. Další osudy rodiny z Osmihorek

přinese na sklonku letošního roku pokračování *Stela v zemi tučňáků*.

Ivona Knechtlová (1979) vystudovala mezinárodní politiku a diplomacii na VŠE Praze, věnuje se však výhradně knižním ilustracím a volné tvorbě. Spolupracuje s předními českými nakladatelstvími, pro Albatros ilustrovala řadu knih kanadské autorky Lucy Maud Montgomeryové o Anně ze Zeleného domu a také příběhy Ivany Peroutkové o holčičce Valentýnce. Příběh pro dívky *Valentýnka a narozeniny* (2019) obsadil první místo ve čtenářské anketě SUK – Čteme všichni.

TEREZA LUKEŠOVÁ

TO JSEM Z TOHO JELEN: VYPRÁVĚNÍ O ČESKÉ PŘÍRODĚ A JEJÍCH LIDECH

Ilustrovala Tereza Lukešová
Praha, Pikola 2019, 112 stran
ISBN 978-80-7617-811-3
věk **8+**

Staletá tradice české myslivosti je světový unikát. Už samotný název bohatě ilustrované naučné publikace pro děti školního věku signalizuje, že tato – mnohdy s předsudky přijímaná profese – vryla hluboké stopy i do české kultury a jazyka. Vysvětluje nejen původ pojmenování podzimních měsíců září a října, proslulá „myslivština“ tvoří samostatnou kapitolu a přináší glosář slangových výrazů, mezi nimiž najdeme malovánky, pekáč nebo hubertku, ale i pojmenování hlasových projevů zvěře. Schválně, kdo v lese mrouká a kdo huhlá? Přehledně strukturovaná velkoformátová kniha pojednává své obsáhlé téma opravdu důkladně a s neskryvanou ambicí proměnit se v rodinné čtení. Značný prostor totiž patří dvoustránkovým ilustracím, které zachycují řád a velikost přírody, ale pomáhají třeba také názorně vysvětlit rozdíly mezi jednotlivými druhy lovu. Publikace nabízí historický exkurz a představí nejvýznamnější české lovecké zámky, podrobně popisuje myslivecký oděv, zbraně a posedy. Zvířata má v hledáčku nejen lovená (jako jeleny a kance), ale i lovící (tedy psy a dravce). Příběh obyvatel a ochránců lesa vypráví civilním, přístupným jazykem, který srozumitelně vykládá i nesčetné odborné názvy

a komentuje realistické kresby v přírodních barevných tónech.

Tereza Marianová, roz. Lukešová (1993) vystudovala Fakultu designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity v Plzni a VŠE v Praze. Věnuje se grafickému designu a figurální kresbě. Pro nakladatelství Pásparta ilustrovala *Pohádku o Smolíčkovi* (2016), která byla oceněna Zlatou stuhou, a dále tři publikace pro děti s poruchou autistického spektra. Autorsky debutovala naučnou obrazovou knihou *To jsem z toho jelen* (2019), v níž navázala na svoji diplomovou práci o české myslivosti. Nejnovější knihy věnovala koním, pro nejmenší nakreslila leporelo o přátelství *Jak se koník ztratil* (2020), ve výpravě publikaci *Velký příběh Velké pardubické* (2020) se zaměřila na slavný dostihový závod.

BOHUMÍRA PSYCHLOVÁ

LESNÍ SOUD

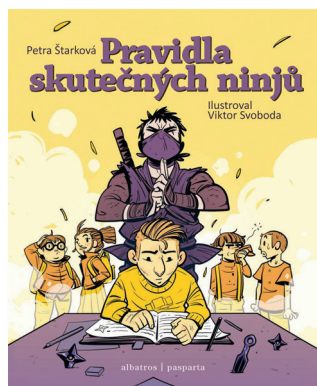
Ilustrovala Petra Josefína Stibitzová
Praha, Meander 2020, 88 stran
ISBN 978-80-7558-127-3
věk **8+**

Barvitá, hravým jazykem vyprávěná dobrodružná lesní pohádka nepostrádá spád, napětí ani humor. Lucku s Klárkou, mluvícího psa Křišmu i jejich kouzelné kamarády „loupečníky“ Kromholce a Krutihlava už budou děti znát z předchozího dílu *Rozhledna na houby* (2014). Vypravěčský hlas se nebude napodruhé zdržovat vysvětlováním, jak loupečníci přišli ke svému jménu (oni totiž neloupí, ale olupují kůru stromů), teprve nyní se však náležitě rozvine motiv titulní rozhledny, která dobrodružství posune do nových míst. Kromholc proměněný v jezevce zapomněl, jakým kouzlem se vrátit do původní podoby, pomůže snad víla Raspenava. Každý zločin musí být spravedlivě potrestán, teď ještě najít sedmý klíč od Velké lesní knihy a zařídit pro dívky noční únik z domova... Některé dějové zvraty jsou překotné a nápady bláznivé, každopádně udrží čtenářskou pozornost, dost možná i díky tomu, že se příběhy opírají o skutečné zážitky z velkých prázdnin u babičky na Vysočině.

Bohumíra Psychlová (1935) po studiích na pražské FAMU pracovala jako dramaturgyně ve Filmovém studiu Barrandov, později působila ve volném povolání jako filmová a televizní scenáristka a autorka muzikálových

libret (*Fanfán Tulipán*). Věnovala se také překladům a publicistice. Napsala scénáře k filmům *Hledá se táta* (1961) a *Hvězda* (1969), je autorkou námětů a scénářů k televizním Večerníčkům (*Jehláček a Bodlinka*, 1983, *Autíčko s červeným srdcem*, 1987).

Petra Josefína Stibitzová (1988) podrobněji na straně 4.

PETRA ŠTARKOVÁ

PRAVIDLA SKUTEČNÝCH NINJŮ

Ilustroval Viktor Svoboda
Praha, Albatros/Pasparta 2019,
104 stran
ISBN 978-80-00-05692-0
věk **8+**

Do 4. B přišel nový žák Ivoš. Hned se stane terčem několika drobných neškodných žertů, když však reaguje popudlivě a agresivně, postupně se stává třídním vyvrhelem. Jeho spolužáci přitom nevědí, jak těžký má život: s matkou utekli od otce alkoholika a nemají peníze ani na jídlo, natož na školní pomůcky nebo značkové oblečení. Ivoš naštěstí objeví knihu o japonských bojovnících ninja, jimž by se rád vyrovnal. Také se mu začne věnovat sociální pracovnice Lenka, která dokáže příběhy ninjů a prvky jejich filozofie a bojového umění vztáhnout na chlapcův všednodenní život. Příběh je zčásti vyprávěn pohledem Ivoše, častěji je však vyprávěčem trochu obtloustlý, ale dobrosrdečný Hynek, kterému dlouho nedochází, v jakých se Ivoš nachází problémech. Psycholožka a spisovatelka Petra Štarková se v dalším příspěvku do „výchovné“ edice Má to háček věnuje kolizi uvnitř jinak dobře fungujícího třídního kolektivu, která je způsobena jak Ivošovou uzavřeností, tak nedostatečnou empatií jinak přátelských a přívětivých vrstevníků. Jej dramatický, živým jazykem napsaný příběh je sice trochu modelový, na přitažlivost mu to však neubírá. Nabízí totiž dostatek humoru, rychlý spád a také komiksově laděné ilustrace Viktora Svobody.

Petra Štarková (1975) dělí svůj zájem mezi literaturu a profesi psycholožky. Odbornou praxí provozuje v domovském Brně, publikuje v časopisech Psychologie dnes či Sociální služby, napsala encyklopedii psychologie pro děti *Jak to chodí v lidské hlavě* (2016). Po pohádkovém příběhu *Pirát jménem Šampaňský* (2015) spoluiniciovala beletristickou edici Má to háček o problémových dětech a publikovala knihy na téma autismus (*Lukáš, tak trochu mimozemšťan*, 2017) a ADHD (*Můj brácha tornádo*, 2018).

Viktor Svoboda (1989) je převážně komiksový kreslíř, krátkými komiksy přispívá do časopisů pro děti (seriál *Jak se dělá komiks* pro Bublifuk) i dospělé (krátké komiksy pro časopisy Aargh! a BubbleGun či pro sborník české mangy Vějíř), přispěl také do rozsáhlého souboru *Rychlé šípy a jejich úžasná nová dobrodružství* (2018). Ilustroval třídílnou sérii Kláry Smolíkové a Jiřího W. Procházky *Tajná dvojka A+B* (2016–2017), stejným autorům ilustroval také příručku čtenářské gramotnosti *Vstupte do literárního doupěte* (2018).

HANA KNOPFOVÁ

HILDA A SOFIE

Ilustrovala Tereza Ščerbová
Praha, Albatros 2019, 136 stran
ISBN 978-80-00-05667-8
věk **9+**

Než se z „Hil“ a „Sof“ stanou nejlepší kamarádky, projde si první z nich zkušeností třídního outsidersa a přehlížené dcery, zatímco druhé se zhroutí sen o tom, že bude primabalerínou. Snad díky těmto životním lekcím má jejich školní setkání šanci přerůst v opravdové přátelství, které nakonec stmelí celou třídu. Rozdílnější snad protagonistky být ani nemůžou: zádušná, tmavovlasá baculka Hilda je zanedbávaný jedináček, zatímco dobrosrdečná, pohybově nadaná plavčíkyně Sofie se může na svou rodinu kdykoli spolehnout. Vyrůst ale musí každý sám, je tedy zajímavé sledovat, jak dívky vnímají mezilidské vztahy a jak si budují zdravé sebevědomí. Text oživuje obecná čeština i jemná ironie, charaktery jsou uvěřitelné a rekvizity příběhu velmi současné, což čtenářky kolem deseti let jistě ocení. Polarita dvojhlasečného vyprávění se odráží také ve snových ilustracích, které se soustřeďují na zachycení prožívaných emocí.

Hana Knopfová (1992) vystudovala obory český a anglický jazyk a veřejná správa na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Čtyři roky pracuje v komerční sféře jako copywriterka. Podílí se na projektu *Knihy s duší*, který se zaměřuje na tzv.

personalizované veršované dětské knihy na přání.

Tereza Ščerbová (1982) absolvovala ateliér ilustrace a grafiky na pražské VŠUP. Spolupracuje s tištěnými literárními časopisy, vedle knižních ilustrací (vlastní autorské projekty v nakladatelství Běžíliška a Host, knihy Petry Soukupové) se věnuje také malbě a designu. Za výtvarný doprovod imaginativní prózy *Škvíry* (2014) Marky Míkové a za ilustrace k autorské knize *Krtník* (2016), jež byla jejím diplomovým projektem, získala Zlatou stuhu.

OLGA STEHLÍKOVÁ KAŘUT A ŘABACH

Ilustrovala Barbara Šalamounová
Praha, Běžíliška 2019, 168 stran
ISBN 978-80-88360-00-1
věk **9+**

Nonsensová pohádka je volnou variací na téma, jak šli bratři do světa, potkali lásku, překonali nástrahy na cestách a šťastně se vrátili domů. Je založena na jednoduchém jazykovém nápadu (hromadění hlásky ř, nadužívání předpony pra- a doslovném chápání idiomů), který však rozvíjí velmi invenčně a opravdu vtipně, čímž bude konvenovat spíše mladším čtenářům. Starší ocení satirický podtón, jímž se příhody dvojčat, pětinoheho Kařuta a tříokého Řabacha z planety Praminda a městečka Prapraha, vztahují k životu na planetě Zemi a „jedné maličké zemičce“, kde také umějí pořádné „ř“. Kařuta za porušení zákazu unese smrdutý Hun-gen-dung do Hory zapomnění na převýchovu: musí se „naučit, že háčkované r se prostě nedělá“. Vydá se ho hledat celá rodina, na pomoc přicházejí Krokořaf a Žiradyl, Intuice a Šestý smysl. Před očima proudí defilé surreálních postav a jeden famózní nápad střídá druhý, což do obrazové podoby, inspirované komiksem, bravurně převedla Barbara Šalamounová.

Olga Stehlíková (1977) vystudovala bohemistiku a lingvistiku na FF UK. Působí jako literární redaktorka a kritička, jako editorka se podílela mj. na přípravě *Antologie české poezie*

1986–2006 (2007) a ročenky *Nejlepší české básně* (2014). Jako básnička debutovala sbírkou *Týdny* (2014), za níž získala cenu Magnesia Litera za poezii. V nejnovější sbírce, v pořadí páté, nechává promlouvat planetu Zemi: *O čem mluví Matka, když mlčí* (2019). Svou prozaickou prvotinu z baletního prostředí *Kluci netančej!* (2019) věnovala školním dětem.

Barbara Šalamounová (1964) vystudovala ateliér filmové a televizní grafiky VŠUP a postgraduálně digitální animaci v německém Halle. Založila a dvanáct let vedla ateliér Komiks a ilustrace pro děti na plzeňské Fakultě designu a umění Ladislava Sutnara. Věnuje se animovanému filmu a volné tvorbě. Kreslí komiksové *Obrázky z československých dějin* (2011) Jiřího Černého a Jaroslava Veise a *Bambertovu knihu ztracených povídek* (2009) Reinhardta Junga.

MAREK TOMAN NESKUTEČNÁ DOBRODRUŽSTVÍ FLORENTINA FLOWERSE, POCTIVÉHO PIRÁTA VE SLUŽBÁCH MADAM L.

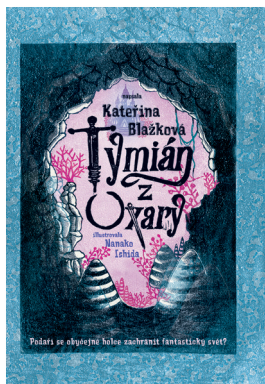
Ilustrovala Magdalena Rutová
Praha, Baobab 2019, 136 stran
ISBN 978-80-00-05667-8
věk **9+**

Marek Toman se z Divokého Západu, kde se odehrávala jeho úspěšná *Cukrárna u Šilhavého Jima* (2018), přenesl na rozboouřené moře v Karibiku 18. století a tam se opět (s potřebnou dávkou humoru) dvoří vznešené paní Literatuře, titulní madam L. Kapitán pirátské lodi zajal mladičkého soudcovu syna Florentina Flowerse, který odmítl nastoupit kariéru úředníka, a udělil mu nezvyklý úkol: vedle lodního deníku má pro kapitána psát, či spíše přepisovat slavná literární díla, biblí počínaje a dobrodružstvím Robinsona Crusoa ještě zdaleka nekonče. Nezkušený plavčík Florentin tak musí jen svým důvtipem bojovat o zachování života a prostřednictvím literárního kánonu přitom poznává svět i sám sebe. Bodrým společníkem je mu bývalý londýnský nakladatel, pirát James Kniha, a další z pirátské bandy, kteří v dobrodružství na moři hledají vlastní svobodu. Kniha zaujme i nezvyklou grafickou úpravou, hlavní dějovou linku doplňují vysvětlivky v úvodu každé kapitoly a bohaté poznámky pod čarou s citacemi ze světové klasiky. Stylizované pitoreskní ilustrace si pohrávají s dobovými reáliemi.

Marek Toman (1967) vystudoval filozofii na FF UK, dlouhodobě působí

na MZV ČR. Vydává básnické a prozaické knihy pro děti i dospělé, často s historickou tematikou, pracuje také jako překladatel a editor. Za historický román *Chvála oportunismu* (2016), soustředěný kolem osobností T. G. Masaryka a R. Heydricha, získal Cenu Nadace Českého literárního fondu. V nejnovějším satirickém románu *Nutrie* (2019), který také inscenoval pro své autorské Divadlo Čučka, se ohlíží za polistopadovými dějinami. Z titulů pro děti a mládež vzbudila největší pozornost *Cukrárna U Šilhavého Jima* (2018, Zlatá stuha, čestná listina IBBY).

Magdalena Rutová (1988) vystudovala ateliér ilustrace a grafiky na VŠUP, kde pokračuje v doktorském studiu oboru Grafika a vizuální komunikace. V roce 2016 založila autorskou lino-rytovou fotobanku Linostock.com. Ilustruje knižní obálky a knihy vydávané v nakladatelství Baobab, kde vycházejí také její autorské projekty, jako interaktivní dokreslovací sešit s audioknihou *Radio BUCH* (2018) nebo linorytový sešit *Mnichovská oklika* (2016). Za ilustrace *Neskutečných dobrodružství Florentina Flowerse* získala Zlatou stuhu 2020.

KATEŘINA BLAŽKOVÁ TYMIÁN Z OXARY

Ilustrovala Nanako Ishida
Praha, Argo 2019, 256 stran
ISBN 978-80-257-3009-6
věk 10+

Dvanáctiletá Justýna je velkou čtenářkou a zpočátku outsiderem ve školním kolektivu, dobře si však rozumí se svou matkou, která touží po spisovatelské kariéře. Jednoho večera se v jejím pokoji objeví kluk Tymián se jménem vonícím po bylinkovém koření, jež je v našich končinách základem pro rajske omáčky. Prosí ji o záchranu Oxary, knížkové země, již hrozí záhuba, neboť spisovatel Louskáček, který ji stvořil, náhle zemřel a je nezbytné dokončit knihu. Oxara je podmořskou říší, již autorka zpodobňuje s vynalézavou fantazií, sídlí zde podivuhodné bytosti v čele s Medúzákem a platí tu jiná časová perspektiva. Hrdinka porovnává protagonisty přečtených knih s překotnými událostmi, které prožívají „ve skutečnosti“ s Tymiánem. Autorka Justýnu nechává promlouvat současným jazykem teenagerů, žijících v symbióze s virtuální realitou. Román ve fialové sazbě je nápaditě ilustrován, Nanako Ishida na průsvitných vložených stranách vytváří kresby postav s úžasným imaginativním nábojem.

Kateřina Blažková (1973) pracuje jako zahraniční referentka. Je autorkou fantasy trilogie pro menší děti o dívce Nale z vesmíru: *Nalin Algabram* (2009), *Prázdniny s Nalou* (2013)

a *Nalin návrat* (2016). Dosud jen na vlastním webu publikovala prózu pro dospělé *Pankový brambory* a další kratší texty včetně poezie.

Nanako Ishida (1979), japonská výtvarnice žijící v Praze, absolvovala studia v Tokiu a stáž na VŠVU v Bratislavě v ateliéru Dušana Kállaye. Zabývá se tvorbou grafiky, ilustrací a autorských knih. Ilustrovala například knihy *Anna – Jaký bude rok 2082?* Josteina Gaardera (2014), *Všehokniha* (2013) Guuse Kuijera, *Naše ukolébavky* (2016) Josefa Krčka a *Ukradený prsten* (2017) Ivany Peroutkové.

HERMÍNA FRANKOVÁ SLEČNA FLORENCE A PÁTRACÍ ČETA

Ilustroval Jiří Votruba
Praha, Simuraka 2019, 216 stran
ISBN 978-80-905799-2-7
věk 10+

Slečna Florence s příjmením Hejkalová je postavou, která jako tajfun pozvedne ospalou Lhotu, do níž se přistěhovala. S dětmi Pepíkem a Hankou a nakonec i s dalším pražským přistěhovalcem, nezbedným Vojtou obrátí vše naruby – ale k dobrému, k pospolitosti všech lidí. Značné prosulosti dobude Florence svými účesy za zvuku fanfár z gramofonové desky, které prozradí na dotýčného, jaký ve skutečnosti je, a občas nový účes vyvolá jeho proměnu. Slečnin příchod na venkov má však i jiný smysl: pátrací četa totiž hledá ve starobylém klášteře stříbrné mince s tajemným posláním. Prozaické vyprávění oživuje četnými dialogy a poukazuje i na střety civilizace a přírody, když oživlý hřeben kadeřnice dokáže z pole vyčesat srnky i zajíce dřív, než bude posečeno (a jím ublíženo). Nechybí lásky, radosti i starosti ve vzájemné soudržnosti dětí a dospělých, mezi nimiž autorka nečiní rozdíl. Proto si lze v létě dopřát účes „Slunečník“ a někdy by všem zaručeně seděl i účes „Odpusťme si, co jsme si“. Známa barevnost ilustrací Jiřího Votruby s humornými vsuvkami posunuje román v laskavé čtení pro všechny, děti i dospělé.

Hermína Franková (1928) prozaička, scenáristka, vystudovala farmacii.

Od 60. let publikovala v časopisech (Plamen aj.) a knižně, za normalizace byla opět magistrou v lékárně. Zaujala nekonvenčním zobrazením dospívajících (*Blázni a Pythagoras*, 1966, pro menší děti *Plavčík a sardinky*, 1965). V 80. letech se její tvorba vrací do minulosti (*Vendula aneb Francouzština pro pokročilé*, 1981 nebo *Minervistka*, 1984). Jejimi hrdinkami bývají neo-hrožené ženy, bojující za svá práva na vzdělání a roli ve společnosti. Podle jejího námětu *Čarodějnicka na koštěti* byl natočen film *Dívka na koštěti* (1971). Spolupracovala na dalších televizních scénářích (trilogie *Ohnivě ženy*, knižně 1992).

Jiří Votruba (1946) absolvent Fakulty architektury ČVUT, vystavuje jako malíř, ilustrátor a grafik samostatně i v rámci kolektivních projektů. Vytvořil plakát k české účasti na EXPO v Aichi 2005. Příklon k pop-artu prokazuje mj. v ilustracích k umělecko-naučným encyklopediím *Opera nás baví* (spoluautorka Jiřina Marková, 2006), *Divadlo nás baví* (2008) a *Balet nás baví* (2010) Anny Novotné, k básnickým knihám pro děti *Malý pražský chodec* (2013) Ondřeje Hníka nebo k lexikonům českých idiomů *Kdo jinému jámu kopá...* (2013) a *Kdo se směje naposled...* (2016) Anny Novotné.

ONDŘEJ MORAVEC

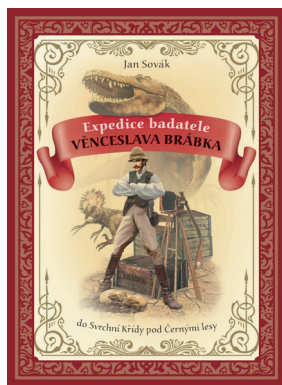
ZASTÁVKY. POUÍDAČKY ZE ZASTAVÁRNÝ SNŮ

Ilustrovala Mariana Francová
Praha, POP – PAP 2019, 72 stran
ISBN 978-80-907386-6-9
věk **10+**

Neuvěřitelné povídačky ze světa od severního pólu přes New York, čínský Čchen-tu až po okrajovou pražskou čtvrt. Ondřej Moravec je nabíjí velkou podmanivou imaginací, jež je v našich končinách výjimečná, i v dobrém slova smyslu moralistním vyzněním. Nemá opodstatnění hledat, pro jaký věk jsou čtyři vyprávění určena, zaujmou všechny generace. Inuit vyrábějící z ovoce na svém poli kopce zmrzliny, jež labužníky dostávají do krajiny snů, musí řešit jedno velké dilema. Francouzský kluk z malé vesnice, který hledá sám sebe ve Velkém jablku, je zprvu nadšen městem, jeho barvami a neustálým hemžením lidí, pak postupně klamán až do chvíle, kdy získá v malém krámku „knoflíky všech tvář“, pomocí nichž se může měnit v pestré obyvatele. Ale ani zde jeho cesta nekončí, projde několika zkouškami, než najde svou tvář. A *Svatba po sečuánsku?* Jde o překvapivé soužití dvou chlapců, z nichž jednomu se daří přetavit obsah sprejovaných graffiti do skutečnosti. Mariana Francová zvolila jemně proponované kresby; její kočička, která se culí z prořezané obálky, čtenáře zavede do dalšího snu, země zvané Bandaskoviště. A v závěru knihy přiložila návod, jak si vyrobit vlastní Deník snů.

Ondřej Moravec (1988) studoval žurnalistiku a mediální studia na FSV UK a následně scenáristiku na FAMU. Svou profesní dráhu začínal jako novinář v České televizi, kde pracoval v redakci kultury. Od roku 2014 pracuje pro lidskoprávní festival Jeden svět, od roku 2018 jako programový ředitel. Vedle knih a filmů se také nadchl pro médium virtuální reality – pod jeho režijním vedením vzniká první český animovaný VR projekt *Tmání*, zaměřující se na téma vyrovnávání se s depresí. *Zastávky* jsou jeho prvním pokusem na poli literatury pro děti a mládež.

Mariana Francová (1990) absolvovala studium ilustrace na Fakultě designu a umění Ladislava Sutnara ZČU v Plzni, v současné době pedagogicky působí na ZUŠ v Berouně. Spolu s Alžbětou Burešovou a Kristýnou Košutovou ilustrovala encyklopedii *Odvážné sny* (2019) Daniela Storcha.

JAN SOVÁK

EXPEDICE BADATELE VĚNCESLAVA BRÁBKKA

Ilustroval Jan Sovák
Praha, Slovart 2019, 96 stran
ISBN 978-80-7529-868-3
věk **10+**

Přírodovědec Brábek se s pomocí stroje času (má podobu parního vlaku a je ukryt v Koněpruských jeskyních) v roce 1915 přesune do pravěku do doby veleještěřů. Stráví zde téměř rok a v dramatických i humorných dobrodružstvích se seznámí s mnoha živočichy, přičemž s některými z nich naváže přátelský vztah. Neobyklá robinsonáda vyniká sympatickou naivní bezprostředností a lehkostí inspirovanou starými dobrodružnými a fantastickými příběhy. Kniha má formát nalezeného starého deníku a její autor, přední současný malíř prehistorických živočichů, často využívá jak krátké poznámky a jednoduché perokresby, tak působivé stránkové či dvoustránkové olejomalby krajin i dinosaurů. Text lemují fiktivní fotografie, nákresy a mapky a hlavní hrdina střídá starosvětské vědecké bádání s akčními scénami, kdy si na poslední chvíli zachraňuje život před útočícími predátory. Sovákova kniha oživuje tradici klasických dobrodružných příběhů pro děti, které byly v posledních letech vytěsňeny modernějšími žánry.

Jan Sovák (1953) se narodil v Táboře, ale od roku 1982 žil dlouho v Kanadě, kde se vypracoval na předního tvůrce obrazových paleontologických rekonstrukcí vědomě navazujících na

dílo Zdeňka Buriana. Jeho práce jsou součástí expozic v muzeích v Evropě, Americe i Asii, po návratu z emigrace spolupracuje také s Národním muzeem v Praze. Sovákovy ilustrace doprovázejí přes tři sta publikací včetně Crichtonova bestselleru *Jurský park*, objevují se v dokumentech televizní stanice Discovery Channel nebo časopisu National Geographic. Samostatně publikoval knihy *Příběh života* (2018) a *Mít křídla nestačí* (2019), je také autorem všech ilustrací *Atlasu fauny České republiky* (2017) Miloše Anděry.

BOGDAN TROJAK

SAFÍROVÍ LEDŇÁČCI A GLUTAMAN

Ilustroval Jindřich Janíček
Praha, Baobab 2020, 160 stran
ISBN 978-80-7515-108-7
věk 10+

Básníka Bogdana Trojaka inspirovala k psaní pro děti otcovská role. Dobrodružné výpravy Safírových ledňáčků z jedné pražské školy, které tvoří nejdříve trojice a poté pětice dětí, identifikujících se nožkem ve tvaru tohoto nádherného ptáčka, bojují proti všepožírajícímu zlu v osobě s příznačným jménem Glutaman. V Glutamanovi se setkávají současné neduhy – šílený vědec, jenž se zpro-
nevěřil humánnosti, ve svém obřím supermarketu a podzemní fabrice (pod Řípem) vyrábí umělohmotné potraviny měnící konzumenty v otupělé stádo. Supermarket začne pohlcovat tržnici, kterou autor v krátkých verších představil tak znamenitě, že se každému začnou sbíhat sliny po orientálních i jiných pochoutkách. Sídli tam také majitel vietnamské restaurace – otec Loana Bacha, jednoho z party „ledňáčků“. Vynalézavá fantasy s dobrodružným nádechem má skryté historické i jazykové špílce, které pobaví i náležitě poučí. Na Říp se totiž Glutaman se svou cháskou zmutovaných lidí dostává podivnou raketou ve tvaru rotundy. Titul je vypraven bohatým ilustračním doprovodem Jindřicha Janíčka; každé čtyři strany kreseb uvozují úryvky z románu ve stylu dobrodružných knih devatenáctého století.

Bogdan Trojak (1975) básník, překladatel z polštiny, vinař; působil jako šéfredaktor literárních časopisů Welles a Neon. Jeho debutovou sbírkou *Kuním štětcem* (1996), prostupovala rodná venkovská krajina Těšínska. Další sbírky byly ceněné pro svou mytickou náladu i cit pro prchavost chlapectví: *Pan Twardowski* (1998, Cena Jiřího Orteny), *Jezernice* (2001). Za sbírku *Strýc Kaich se žení* získal Magnesii Literu (2005). Pro děti debutoval sbírkou básní *Nok a knedlíček. Básně o baštění* (2017).

Jindřich Janíček (1990) absolvoval obor animovaná tvorba na Zlínské Univerzitě Tomáše Bati a ilustraci na VŠUP. Věnuje se knižní i časopisecké ilustraci, tvorbě sítotiskových plakátů a designu. Ilustroval mj. soubor deníkových zápisků svého pradědečka-legionáře *K večeru spustil se déšť* (2016) nebo prázdninový cestopis *Annie a berleposové* (2014) Venduly Borůvkové. S grafickou designérkou Nikolou Klímovou provozují nakladatelství Take Take Take. Kreslil oba díly komiksové sci-fi Taťány Rubášové *William & Meriwether – Podivuhodná robotí expedice* (2016) a *Neočekávaný robotí exodus* (2019).

DAGMAR HONSOVÁ & MARTINA SOUČKOVÁ

PŘEDPOVÍDEJ POČASÍ

Ilustrovala Marie Štumpfová
Praha, Paseka 2020, 120 stran
ISBN 978-80-7432-976-0
věk 10+

Předpověď počasí nás zajímá každé ráno bez rozdílu věku, předurčuje nejen naše oblečení na celý den s otázkou, zda si vezmeme pláštěnku nebo deštník, ale je významná pro zemědělce (pozor na „ledové muže“ v květnu), práce ve venkovních prostorech nebo kulturní a tělesné zábavy. Povětrnostní události bývají bohužel na naší planetě i příčinou lidských a ekonomických tragédií. Autorky pojímají předpovědi ze široka od dob antiky, jejich prvních představitelů (i zde nalezáme Aristotela ze Stageiry) až k současné éře meteorologických družic. Předkládají pojmy související s počasím a struktury předpovědí, všímají si i dávných pranostik a převratných dat v této oblasti, i co se týče televizního přenosu. Nutno ocenit barevnost instruktážních kreseb Marie Štumpfové s převládající zelenkavou, růžovou a žlutou a dva dětské průvodce, kteří si navzájem sdělují své poznatky a přibližují počasí tak, jak jej vnímáme i vzhledem k našemu biorytmu. Na závěr autorky nabízejí návody: můžeme si vyrobit třeba psychrometr pro měření vlhkosti vzduchu nebo zcela obyčejný sněhoměr.

Dagmar Honsová (1980) vystudovala Agronomickou fakultu České zemědělské univerzity. Skoro patnáct

let připravuje předpovědi počasí ve společnosti Meteopress a spolupracuje s různými zpravodajskými médii. O meteorologii připravuje vzdělávací programy pro školy.

Martina Součková (1982) je absolventkou tělesné kultury na Univerzitě Palackého v Olomouci. Pracuje v Českém hydrometeorologickém ústavu. Trénuje mládež ve veslování.

Marie Štumpfová (1984) vystudovala ateliér ilustrace a grafiky na VŠUP, absolvovala stáž v ateliéru Vladimíra Kokolii na AVU. Věnuje se i grafickému designu, navrhla grafickou podobu časopisu PAGE. Obrázková kniha Jiřího Dvořáka *Jak zvířata spí* (2014) s jejími ilustracemi byla přeložena do několika jazyků a získala Zlatou stuhu.

PETRA SOUKUPOVÁ KLUB DIVNÝCH DĚTÍ

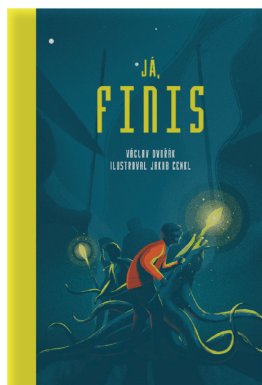
Ilustrovala Nikola Logosová
Brno, Host 2019, 216 stran
ISBN 978-80-275-0129-8
věk 10+

Franta musí chodit o berlích, Katku trápí obezita, Mila je trochu autistická a Petr je na svůj věk menšího vzrůstu a v noci ho sužují strachy a nespavost. Různé staré děti s různými hendikepy žijí stranou svých vrstevníků a snadné to nemají ani doma, takže bývají nejradši o samotě. Shodou náhod se ale začnou potkávat na zapadlém místě městského parku a nacházejí k sobě cestu. Nejednoduché přátelství závislé i na tom, jak budou děti ochotné a schopné překonávat samy sebe a své úzkosti a pohodlnosti, prověří především dobrodružný útěk z domova, který nesourodou čtveřici zavede do opuštěného tábora v leších. Petra Soukupová jejich příběhy popisuje svým typickým lakonickým stylem, přičemž děj sleduje střídavě očima každého z nich. Vypráví nesenimentálně, ale s pochopením pro své outsidersy, kteří navíc nejsou vyloženě kladnými hrdiny; na to jsou jejich povahy příliš komplikované. I když kniha nemá jednoznačný happy end, slibuje všem svým hrdinům alespoň naději na (společné) lepší časy. Ilustrace Nikoly Logosové zachycují momentky a artefakty děje a vesměs se vyhýbají zobrazení hlavních hrdinů.

Petra Soukupová (1982) absolvovala dramaturgii a scenáristiku na FAMU.

Scenáristicky se podílela na televizních seriálech *Comeback* (2008–2010) a *Kosmo* (2016). Jako prozaička na sebe upozornila už debutem *K moři* (2007, Cena Jiřího Ortena) a povídkovým triptychem *Zmizet*, jenž byl v rámci cen Magnesia Litera 2010 vyhlášen Knihou roku. Jedna z povídek triptychu *Na krátko* byla v roce 2018 podle autorčina scénáře zfilmována režisérem Jakubem Šmídem. Dětem adresovala příběh *Bertík a čmouchadlo* (2014), kde z chlapeckého hlediska zobrazila komplikované rodinné vztahy. Zápletka prózy pro starší děti *Kdo zabil Snížku?* (2017) je volně propojena s románem pro dospělé *Nejlepší pro všechny* (2017).

Nikola Logosová (1992) vystudovala ateliér ilustrace a grafického designu na VŠUP v Praze a věnuje se ilustrování knih, grafice, plakátům a autorským knižním projektům. Za cestovní deník *New York Zine* získala první místo v soutěži Nejkrásnější česká kniha (2018). Ilustrovala knihy pro děti (*Rekomando* Robina Krále, 2015, *Předvečer svatého Mikuláše* Lukáše Csicselyho, 2017 či *Pozor, doktor! Dějiny medicíny v sedmi dnech*, 2019) i pro dospělé (*Poslední důvod, proč se nezabít* trojice Petr Cífk, Jiří Vaněk a Anna Vodrážková, 2018).

VÁCLAV DVOŘÁK JÁ, FINIS

Ilustroval Jakub Cenkl
Liberec, Václav Dvořák 2020, 292 stran
ISBN 978-80-270-7635-2
věk 12+

Česká science fiction nemá v posledních letech mnoho autorů, kteří by dokázali psát pro děti, a přitom neodradili ani starší čtenáře. Václav Dvořák svou druhou knihou dokazuje, že i domácí autoři svedou napsat napínavou, vynalézavě zkomponovanou knihu v žánru, kde u čtenářů vládne anglosaská produkce. Petr žije v době, kdy ze Země mizí osmiletí chlapci, on sám ale zůstal, i když je mu už dvádnáct. Když ale zmizí také jeho mladší bratr, vydá se jej hledat. Po sérii dramatických událostí, kdy je v ohrožení života i přítomnosti, se ocitá na cizí nehostinné planetě, kde se seznámí se skupinkou kluků, kteří podobně jako on unikli před únosem mimozemskou civilizací, přičemž uvízli v půlce trasy. Dvořákov román vyniká dynamickým, místy vyloženě akčním dějem a výtečně modelovanými postavami, v nichž nescházejí hrdinové, slaboši a zrádci. A také promyšlenou kompozicí, v níž se střípky souvislostí postupně skládají v plastický obraz velkolepého ohrožení (a záchrany) planety a lidstva.

Václav Dvořák (1976) absolvoval Fakultu strojní Technické univerzity v Liberci a v současnosti zde působí jako docent na katedře energetických zařízení. V roce 2018 vydal ve vlastním

nakladatelství kriticky i čtenářsky úspěšný román *Písečníci a bludný asteroid*, román *Já, Finis* si navzdory nabídkám zavedenějších nakladatelství také vydal sám.

Jakub Cenkl (1982) vystudoval výtvarnou výchovu na PedF UP v Olomouci a poté působil jako grafik ve studiích. Nyní je činný jako ilustrátor ve svobodném povolání. Spolupracuje s časopisem *Raketa* a s nakladatelstvím B4U Publishing, pro něž ilustracemi doprovodil mj. interaktivní knihu *Mise: Zachraň planetu* (2016), umělecko-naučné encyklopedie *Za zajímavostí světa* (2017), *Za zvířaty světa* (2017), *Příběhy obrazů a soch* (2018) a *Příběhy staveb* (2018). Je výtvarníkem mobilní aplikace *Skryté příběhy*, která spojuje trasy rodinných výletů s poznávacími hrami.

ZDENĚK LEŽÁK – ŠTĚPÁNKA JISLOVÁ MILADA HORÁKOVÁ

Ilustrovala Štěpánka Jislová
Praha, Argo 2020, 128 stran
ISBN 978-80-257-3220-5
věk **12+**

Sedmdesát let od justiční vraždy přední političky poválečného Československa, jediné ženy, která byla po vykonstruovaném procesu popravena komunisty, přineslo několik titulů, které se soustředily na vybrané pasáže jejího života. Jedině komiks od Zdeňka Ležáka a kreslířky Štěpánky Jislové se však věnoval celému životu Milady Horákové. Scenárista poctivě nastudoval details, přičemž jde až do jejího dětství poznamenaného smrtí dvou sourozenců, do dob studií a prvních zkušeností s politikou i bojem za práva žen. Ležák poklidným tempem míří k zásadním bojům Milady Horákové, přičemž příběh jejího života prokládá vsuvkami, v nichž připomíná kontext: představuje atmosféru a politický charakter první, druhé a třetí republiky a protektorátu, rozepisuje se o některých důležitých osobnostech doby. Cenné jsou závěrečné drobné portréty hned jednapadesáti postav, které Horáková v některém období svého života potkala, včetně všech aktérů monstrprocesu: odsouzených i jejich vrahů. Kreslířka Jislová vše zachycuje přístupně v příhodných pastelových odstínech.

Zdeněk Ležák (1974), spisovatel a novinář, absolvoval Literární akademii Josefa Škvoreckého a pracuje jako

šéfredaktor časopisu ABC. Dosud publikoval 17 knih a komiksů, nejčastěji popularizujících českou historii. Nejprve vydal sci-fi pro děti *G2R – Tajemná hra* (2011), pak již následovala úspěšná řada komiksových publikací o českých dějinách: mj. *Stopa legionáře* (s Michalem Kociánem, 2014), *Karel IV., pán světa* (s Jonášem Ledeckým, 2016), *TGM* (s Petrem Holmanem, 2018), *Sametová revoluce* (s Jiřím Zimčíkem, 2019).

Štěpánka Jislová (1992) vystudovala Fakultu designu a umění Ladislava Sutnara ZČU v Plzni. Časopisecky publikovala několik různorodých krátkých komiksů, knižně debutovala komiksem *Jak Beneš ustoupil Hitlerovi* (2015) v sérii Pavla Kosatíka *Češi 1918–1992*. Následoval autorský komiks *Klášter Nejsvětějšího srdce* (2017), v letošním roce se jako ilustrátorka podílela na autobiografickém komiksu Terezy Drahoňovské *Bez vlasů*. Ilustrovala knihy Astrid Lindgrenové *Tříkrát detektiv Kalle* a Ivy Pecháčkové *Daniel v jámě Ilové*. Je spoluzakladatelkou české pobočky Laydeez Do Comics, organizace, která si klade za cíl představovat veřejnosti komiksové autorky a jejich tvorbu.

NIKKARIN SUPER SPELLWORD SÁGA: LEGENDA O NEKONEČNU

Ilustroval Nikkarin
Praha, Labyrint 2019, 112 stran
ISBN 978-80-87260-79-1
věk **12+**

Navzdory velkolepě znějícímu názvu je podstata příběhu humorně podratná. Ono nekonečno symbolizuje kobliha, která v kouzelném světě Nikkarinova příběhu může způsobit značné potíže. Aby k nim nedošlo, vysílá arcimág svého nejschopnějšího čaroděje Klerence s pomocníkem Eliotem, aby vypátrali, jak hrozbu eliminovat. Klasické fantasy schéma (z literatury, filmů či počítačových her) o výpravě šlechtetných hrdinů, která má zachránit jejich svět, autor od počátku relativizuje a zesměšňuje. Klerenc je narcis a sukničkář, za kterého musí většinu práce odvést nezkušený mladý Eliot. Výprava je sice dobrodružná včetně střetnutí s nemrtvými či souboje s drakem, ale také plná úsměvných až vyloženě komických situací a aktualizací. Eliot i další postavy kromě kouzelné hůlky běžně pracují s elektronickými přístroji, ať je to gameboy nebo video, postavy pak přejímají zvýrazněné prvky současného chování – elfové jsou zobrazeni jako hipsteri. To vše Nikkarin prokládá četnými popkulturními odkazy a citacemi.

Nikkarin (vl. jm. Richard Menšík, 1987) patří k nejmladší generaci českých komiksových tvůrců, která již vstřelila současné zahraniční tendence

a komiks vnímá jako samostatnou a tematicky i žánrově rozvrstvenou uměleckou disciplínu. Vytváří vesměs autorské komiksy (vedle kresby si píše i scénáře), z nichž nejrozsáhlejší je zatím trilogie nazvaná *130 se svazky Odysea* (2009), *Hodní, zlí a oškliví* (2010) a *Čas hvězdoplavců* (2015). Do světa fantasy se vydal již v parodickém sešitu *Spellword Saga VII* (2012), který pojal jako neobvyklý komiksový gamebook. Pravidelně přispívá komiksovými seriály do časopisů Čtyřlístek a Raketa a ilustroval několik knih pro děti: mj. *Železného muže* (2014) Teda Hughese, *Pána a vrabce* (2017) Marky Míkové či volnou sérii populárně naučných knih Terezy Dvořákové *Jak vznikl film* (2017), *Jak se dělá film* (2019) a *Co byla a co je televize* (2020).

FRANTIŠEK TICHÝ

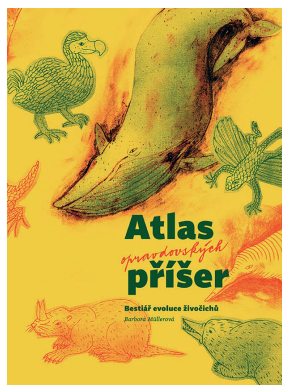
LABYRINT NEKONČENÝCH SETKÁNÍ

Ilustroval Stanislav Setinský
Praha, Baobab 2020, 189 stran
ISBN 978-80-7515-109-4
věk **13+**

Vícehlasý román z protektorátního a současného Terezína věrohodně propojuje osudy několika dospívajících chlapců dvou různých historických období a ukazuje, že tenkrát jako nyní mají kamarádství, odvaha a osobní statečnost v životě pořád tu největší váhu. Historická linie příběhu je inspirována osudy bratrů Lionových, kteří byli za války i s matkou tři roky internováni v terezínském ghettu a na podzim 1944 zavražděni v Birkenau. Starší, čtrnáctiletý Pavel, si psal deník, který náhodou na půdě jednoho terezínského domu objeví po více než sedmdesáti letech Marek, romský kluk z dětského domova, co jde z průšvihů do průšvihů a neví vlastně, proč žít. V Terezíně se ocitl s partou pražských skautů, mezi nimiž po značných peripetích najde opravdové přátele. Setkání s Pavlovým tragickým osudem nakonec nejen jemu změní život. V obou časových rovinách Tichý i díky autentickému hovorovému jazyku ztvárnil uvěřitelné chlapecké postavy, v jejichž příbězích otevírá řadu velkých otázek, na které dospívající hledají odpovědi (nesnadný comingout, víra, sociální vyloučení) bez ohledu na dobu, v níž žijí. Tichý tak suverénně vyvrací obavu, že „své“ terezínské téma předchozími úspěšnými knihami vyčerpal.

František Tichý (1969) je absolvent PŘF UK a zakladatel alternativního gymnázia Přírodní škola v pražských Holešovicích, kde dosud působí jako ředitel a pedagog. V rámci výukového projektu Terezínská štafeta upírá svůj odborný zájem k válečné historii, k životu a tvorbě dětí internovaných v terezínském ghettu. Tématu věnoval i své ceněné knihy: biografii *Princ se žlutou hvězdou* (2014), v níž literárně zpracoval osudy Petra Ginze (Zlatá stuha 2015) a román *Transport za věčnost* (2017), který získal cenu Magnesia Litera v kategorii Kniha pro děti a mládež.

Stanislav Setinský (1985) vystudoval knižní grafiku na Vyšší odborné škole grafické v Praze a v ateliéru ilustrace a grafiky VŠUP. V roce 2012 absolvoval stáž v Jeruzalémě. Pro nakladatelství Baobab ilustroval prózy izraelského spisovatele Etgara Kereta (*Najednou někdo klepe na dveře*, 2014, *Sedm dobrých let*, 2015) a knihy s terezínskou tematikou Františka Tichého (*Transport za věčnost*, 2017). V návaznosti na knižní sérii obrazových průvodců Miroslava Šaška vytvořil originální obrazový slovník a klíč ke svatému městu *To je Jeruzalém* (2019).

BARBORA MÜLLEROVÁ

ATLAS OPRAVDOSKÝCH PŘÍŠER. BESTIÁŘ EVOLUCE ŽIVOČICHŮ

Ilustrovala Barbora Müllerová
Praha, Labyrint 2019, 304 stran
ISBN 978-80-86803-60-9
věk **14+**

Neobvyklá obrazová encyklopedie sleduje vývoj všech živočišných druhů od počátku pozemského života až do současnosti. V první části nabízí vývojový přehled života na planetě v různých obdobích historie, v dalších se věnuje všem živočišným čeledím od bakterií po primáty. Autorčiny texty jsou relativně stručné a přímočaré, srozumitelné, aniž by přitom nepřipustně zjednodušovaly. Kromě základních dat a příbuzenských vztahů upozorňují i na neobvyklé vlastnosti zvířat a drobné zajímavosti. Podstatnější je však obrazový doprovod. Jde o jednoduché nekolorované perokresby, které na první pohled vyhlížejí poněkud dětinsky až neohrabaně, ale ve skutečnosti mají pečlivou a promyšlenou strukturu, kterou vysvětluje legenda z prvních stránek knihy: Barbora Müllerová přísně systematicky používá identické kresebné prvky pro zachycení různých druhů povrchů zvířecích těl (měkká či tvrdá tkáň, srst, šupiny, bodliny či peří) či očí (ploché, naupliové, složené, komorové), rozlišuje i kůži studenokrevných a teplokrevných. Vděčná jsou praktická srovnávání velikostí zejména prehistorických zvířat s výškou současného člověka. Rozsáhlá publikace ohromí obdivuhodným počtem téměř šesti set detailně zobrazených živočichů.

Barbora Müllerová (1991) vystudovala grafický design na Fakultě umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem a absolvovala stáž v ateliéru knižní tvorby v německém Halle. V současnosti pracuje jako učitelka kresby a malby na International School of Music and Fine Arts Prague a dokončuje doktorské studium (FUD UJEP). Vydává časopis FUD věnovaný současné ilustraci. *Atlas opravdovských příšer* je její první knižní publikací.

EVA DOLEJŠOVÁ

PARKOURISTA

Ilustroval Michael Petrus
Praha, Yoli/Euromedia Group 2019,
184 stran
ISBN 978-80-242-6336-6
věk **15+**

Patnáctiletý David objeví kouzlo parkouru, které nespočívá jen v efektním a zdánlivě nebezpečném překonávání překážek v městském terénu, ale především v tvrdém tréninku a duševní i tělesné disciplíně. K dospívání ale patří také první vážnější lásky a David podlehne kouzlu o něco starší dívky z party skateboardistů. A následně se jejími kamarády nechá vlákat do malého zločineckého podniku maskovaného jako spravedlivá pomsta. Eva Dolejšová se při práci na románu spojila i s předním českým parkouristou Lubomírem Baumem a nezvyklý a dospělými trochu obávaný sport představuje v jeho komplexnosti. V důrazu na tělesný i morální vývoj teenagerů i ve způsobu, jakým konstruuje napínavou zápletku, autorka navazuje na klukovské městské příběhy, jen ve světě 21. století. Vypráví přitom živým současným jazykem s četnými slangovými výrazy blízkým mladým čtenářům a zručně tak maskuje výchovný záměr románu.

Eva Dolejšová (1968) žije v Litoměřicích, vystudovala knihovnictví a informatiku na VOŠ v Praze, pracuje v knihovně. Její prvotinou byla kniha pro mladší školní děti *Tajemství jedné knihovny aneb ze života knižních skřítků* (2017). Próza *Já a moji muži*

(2019) je její částečnou autobiografií. Bydlí s dospívajícím synem, který ji inspiroval k napsání románu *Parkourista*.

Michael Petrus (1986) vystudoval pedagogiku na Západočeské univerzitě v Plzni. Komiksový kreslíř, ilustrátor, art director a konzultant, zakladatel techstartupu Nanits Comics a společnosti profiKOMIKS. Komiksy kreslí jako firemní zakázky či pro časopis ABC (sci-fi *GEN7* a *Obloha zítřka*, monografické komiksy o slavných osobnostech). Pro časopisy Bridge a Gate připravuje komiksové adaptace slavných britských literárních děl. V roce 2013 publikoval komiksový román *On the Coast of Dreams* (scénář Viktor Šauer).

MICHAL ČERNÝ

ŽIVOT ONLINE. LEKCE Z INFORMAČNÍ VĚDY

Ilustrovala Nikola Kalinová
Brno, Masarykova univerzita 2020, 126 stran
ISBN 978-80-210-9586-1
věk **15+**

Současný život si zejména mladá generace již vůbec nedokáže představit bez internetu a sociálních sítí. Filozof Michal Černý mladým čtenářům představuje historii internetu včetně vzniku a vývoje vyhledávacích programů a sociálních médií, přičemž vedle výhod upozorňuje také na úskalí a hrozby, s nimiž se nezkušený brouzdač může potkat. Vysvětluje zneužívání algoritmu zvyšujícího počty zobrazování (SEO – Search Engine Optimisation) a další triky sloužící reklamnímu průmyslu. Srozumitelně a s názornými příklady a metaforami vysvětluje pojmy jako dezinformace, hoax či deepfake. Objasňuje principy, metody a paradoxy informační války a takzvané postfaktické doby. Za podstatný rys současnosti přitom považuje nutnost neustálého učení se – tedy nejen ve školním, ale i v dospělém věku. Dospívajícím dětem může odborná, ale přístupně pojatá publikace pomoci zorientovat se ve světě, kde se již dávno pohybují, užitečná bude i jejich rodičům a pedagogům – nejen proto, aby svým dětem rozuměli, ale i proto, aby lépe pochopili aktuální přínos a nebezpečí digitálních technologií.

Michal Černý (1987) je informační vědec, filozof, pedagog a didaktik,

inovátor v oblasti technologií a vzdělávání. Ačkoliv patří k nejmladší generaci vědců, již vydal více než dvacet publikací (pro děti *Trénink mozku pro 1. a 2. stupeň ZŠ*, 2018, pro dospělé mj. *Jak učit sám sebe*, 2016 či *Digitální kompetence v transdisciplinárním nahlédnutí*, 2019) a stovky recenzovaných článků v odborných médiích. Na katedře informačních studií a knihovnictví FF MU vede mj. kurzy rozvoje digitálních technologií a kreativní práce s informacemi.

Nikola Kalinová (1991) vystudovala grafický design na Fakultě výtvarných umění v Brně. Je vítězkou jednoho ročníku Mladého obalu, vystavovala na 26. mezinárodním bienále grafického designu. V současnosti pracuje v UX Design týmu v softwarové firmě. Pro Masarykovu univerzitu kompletně zpracovala vizuální podobu populární naučné edice Munice (kromě *Života online* zatím tituly Davida Krumla *Věžeň to má spočítané*. *Lekce z teorie her*, 2018, Josefa Kroba *Co je to čas?* *Lekce z filozofie*, 2018, Hany Lipovské *Má to cenu?* *Lekce z ekonomie* a Pavla Lízala *DNA jako občanský průkaz*. *Lekce z genetiky*, obě 2019).

LAUREÁTI ÚÝROČNÍCH CEN V OBLASTI LITERATURY PRO DĚTI A MLÁDEŽ

ZLATÁ STUHA 2020 – LITERÁRNÍ ČÁST

- Kategorie Beletrie pro děti
Petr Borkovec za verše *Každá věc má něco společného se štěstím* (Běžíliška) – podrobněji na straně 10
- Kategorie Beletrie pro mládež
Markéta Pilátová za text knihy *Co vyprávěla gorila* (Novela Bohemica) – v katalogu 2018/2019
- Kategorie Literatura faktu pro děti a mládež
David Böhm za autorskou knihu *A jako Antarktida – Pohled z druhé strany* (Labyrint/Raketa)
– v katalogu 2018/2019

ZLATÁ STUHA 2020 – VÝTVARNÁ ČÁST

- Kategorie Knihy pro mladší děti
Aneta Františka Holasová za ilustrace ke knize *Tonča a krasojedec* (Běžíliška) – v katalogu 2018/2019
- Kategorie Knihy pro starší děti a mládež
Magdalena Rutová za ilustrace ke knize *Neskutečná dobrodružství Florentina Flowerse* (Baobab)
podrobněji na straně 14
- Kategorie Literatura faktu pro děti a mládež
Vojtěch Šeda za ilustrace ke knize *Hravý průvodce Prahou* (Fragment)
- Kategorie Výtvarný počín roku
Jindřich Janíček za ilustrace ke knize *Dobrodružství v Zemi nikoho* (Albatros)

ZLATÁ STUHA 2020 – KOMIKS

- Nikkarin** za *Super Spellsword Sága* (Labyrint)
podrobněji na straně 19

ZLATÁ STUHA 2020 – ZVLÁŠTNÍ OCENĚNÍ ZA NAKLADATELSKÝ POČÍN

- nakladatelství Albatros** za *Atlas vyhubených živočichů* Radka Malého s ilustracemi
Pavla Dvorského a Jiřího Grbavčiče – v katalogu 2018/2019
- nakladatelství Práh** za knihu *Historie Čechů v Americe* Renáty Fučíkové
– v katalogu 2018/2019

MAGNĚSIA LITERA 2020 – KATEGORIE LITERA ZA KNIHU PRO DĚTI A MLÁDEŽ

- Vítěz
David Böhm za autorskou knihu *A jako Antarktida – Pohled z druhé strany* (Labyrint/Raketa)
– v katalogu 2018/2019
- Další nominování
Petr Borkovec za knihu *Každá věc má něco společného se štěstím* (Běžíliška) – podrobněji na straně 10
- Petr Koťátko** za knihu *Anička, mluvící potok a další chovanci ústavu paní Majerové* (Meander)
– v katalogu 2018/2019

PARTNEŘI PUBLIKACE

Svaz českých knihkupců a nakladatelů, z.s.

Fügnerovo nám. 1808/3
120 00 Praha 2
T 272 660 644
E sckn@sckn.cz
W www.sckn.cz

Česká sekce IBBY

Provázkova 2182/2
143 00 Praha 4
E ibbyczechrepublic@gmail.com
W www.zlatastuha.cz

Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR

c/o Národní knihovna ČR
Mariánské náměstí 190/5
110 00 Praha 1
T 221 663 379
E skip@nkp.cz
W www.skipcr.cz

NAKLADATELSTVÍ UVEDENÁ NA STRANÁCH 4–21

Albatros

c/o Albatros Media a.s.
Na Pankráci 1618/30
140 00 Praha 4
T 261 397 200–201
E albatros@albatrosmedia.cz
W www.albatros.cz

Argo

Milíčova 13
130 00 Praha 3
T 222 781 601
E argo@argo.cz
W www.argo.cz

Baobab

Plavecká 1355/14
128 00 Praha 2
T 737 774 538, 605 195 614
E gplusg@gplusg.cz
W www.baobab-books.net

Běžiliska

Na Pískách 1343/13
160 00 Praha 6
T 776 059 005
E info@beziliska.cz
W www.beziliska.cz

CPress

c/o Albatros Media a.s.
IBC Příkop 4
602 00 Brno
T 545 113 777
press@albatrosmedia.cz
W www.cpress.cz

Host

Radlas 5
602 00 Brno
T 545 212 747
E nakladatelstvi@hostbrno.cz
W www.hostbrno.cz

Labyrint / Raketa

Dittrichova 5
120 00 Praha 2
T 224 922 422
E labyrint@labyrint.net
W www.labyrint.net; www.raketa-casopis.cz

Masarykova univerzita

Rybškova 19 | 602 00 Brno
Czech Republic
T 549 496 484
E konecny@press.muni.cz
W www.press.muni.cz

Meander

Zubatého 1
150 00 Praha 5
T 257 324 232, 728 355 554
E nakladatelstvi@meander.cz
W www.meander.cz

Národní muzeum

Václavské náměstí 1700/68
110 00 Praha 1
T 224 497 111
E nm@nm.cz
W www.nm.cz

Paseka

Chopinova 4
120 00 Praha 2
T 222 710 751
E paseka@paseka.cz
W www.paseka.cz

Pasparta Publishing, s.r.o.

Chýnovská 563
252 66 Libčice nad Vltavou
T 774 702 112
E pasparta@pasparta.cz
W www.pasparta.cz

Píkola

c/o Euromedia Group a.s.
Nádražní 896/30
150 00 Praha 5
T 296 536 111
E objednavky-vo@euromedia.cz
W www.euromedia.cz

POP – PAP

Roháčova 145/14
130 00 Praha 3
T 736 615 166
E marcela@pop-pap.cz
W www.pop-pap.cz

Práh

Patočkova 2386/85
169 00 Praha 6
T 603 350 053
E vopenka@prah.cz
W www.prah.cz

Simuraka

Nad Nuslemi 26
140 00 Praha 4
T 607 981 548
W www.simuraka.com

Slovart

Oderská 333
196 03 Praha 9
T 732 470 828
E kaizrova@slovart.cz
W www.slovart.cz

Triton

Vykáňská 5
100 00 Praha 10
T 226 220 025
E obchod@triton-books.cz
W www.tridistri.cz

Václav Dvořák

V Horkách 242/7
460 07 Liberec
T 608 745 112
E pisecnici@seznam.cz
W www.vaclav-dvorak.cz

YOLI

c/o Euromedia Group a.s.
Nádražní 896/30
150 00 Praha 5
T 296 536 111
E objednavky-vo@euromedia.cz
W www.euromedia.cz

O AUTORECH

Jana Čeňková absolvovala FF UK, obor bohemistika – pedagogika, a působí na katedře žurnalistiky Institutu komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK. Specializuje se na historii i kritiku literatury a ilustrace pro děti a mládež a kulturní publicistiku (mj. Osvaldová, B., Čeňková, J. *Česká publicistika mezi dvěma světovými válkami* 2017). Edičně uspořádala mj. výbory z tvorby Františka Hrubína (*Křídla lásek mých*, 2010), Karla Jaromíra Erbena (*Živá voda*, 2011) nebo Josefa Václava Sládka (*Od žežulky k Mikulášci*, 2016). Je hlavní editorkou kolektivních monografií *Válečné dětství a mládí (1939–1945) v literatuře a publicistice* (2016) a *Odkaz Oty Hofmana literatuře a filmu* (2018). Do roku 2017 pracovala jako čestná předsedkyně České sekce IBBY, je členkou Českého PEN-klubu a spolku Litera. V obtýdeníku *Tvar* rediguje občasnou přílohu o literatuře pro děti a mladé čtenáře *Triangl*.

Pavel Mandys absolvoval FSV UK, pracuje jako novinář, literární a filmový kritik, od roku 1995 do roku 2010 redaktor zpravodajského časopisu *Týden*, od roku 2010 redaktor internetového literárního časopisu *iLiteratura*. V roce 2001 získal „za zasvěcené pohledy na kulturní dění“ cenu Novinářská křepelka pro novináře do 33 let. Spoluzaložil výroční knižní ceny Magnesia Litera, v současnosti je předsedou spolku Litera, který je organizuje. Publikoval knihy *Idiot a jeho návrat* (spolu se Sašou Gedeonem, 1999), *Praha – město literatury* (2011), *2 × 101 knih pro děti a mládež* (editor a spoluautor, 2013), *Praha Noir* (editor, 2016) a *Dějiny české detektivky* (s Michalem Jarešem, 2019).

Jitka Nešporová vystudovala bohemistiku a překladatelství/tlumočnictví na FF UK. Překládá německojazyčnou beletrii (mj. *Jacob se odhodlá milovat* Catalina Doriana Floresca, *Člověk Anděl* Gunthera Geltingera, *Popdechovka aneb Jak přišla věda do hor* Vey Kaiserové, *Ten den* Angeliky Overath, *Giacumbert Nau* Lea Tuora), pracuje jako literární redaktorka a publicistka, od r. 2009 úzce spolupracuje s literárním časopisem *iLiteratura*, kde je těžištěm její práce vedle německy psané literatury také tvorba pro děti a mládež. V součinnosti se zahraničními kulturními instituty, Pražským literárním domem a Světem knihy moderuje autorská čtení a přednáší o nejnovějších překladech německy psané prózy.

NEJLEPŠÍ KNIHY DĚTEM

Výběr z českých knih pro děti a mládež 2019/2020

Texty © Jana Čeňková, Pavel Mandys (ed.)
& Jitka Nešporová, 2020

Ilustrace na obálce © Michaela Kukovičová, 2020

Design © Tíbor Vizi, 2020

Vydala Komise pro dětskou knihu Svazu českých knihkupců a nakladatelů ve spolupráci s Českou sekci IBBY a SKIP v Praze roku 2020

Uzávěrka dat: 20. 9. 2020

Texty lze citovat výlučně s odkazem na autory

Počet stran 24

ISBN 978-80-907020-5-9

www.nejlepsiknihydetem.cz

www.facebook.com/NejlepsiknihyDetem